

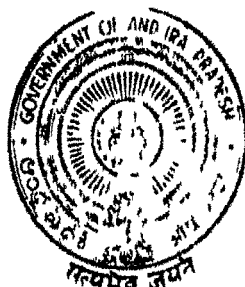

Issued on 11 5-59

Vol. XX
No. 1.

1st December, 1958.
(Monday)

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Official Report

PART II - Proceedings other than Questions and Answers

CONTENTS	PAGES
Paper laid on the Table of the House	
Appropriation Accounts of the Government of Andhra Pradesh for 1955-56 and Audit Report, 1957	1
Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the State and relief measures undertaken or proposed to be undertaken	1
Government Bills	
The Madras District Boards (Amendment) (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958	
—Passed	32
The Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants) Bill, 1958.	
Discussion not concluded.	58

Note:—*at the commencement of the speech denotes confirmation from the
Member not received in time

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

[Part II - Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

---

*Seventh Day of the Eighth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 1st December, 1958

The House met at Nine of the Clock

[Mr. Speaker in the Chair]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I)

PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

*Appropriation Accounts of the Government of Andhra
for 1955-56 and Audit Report, 1957*

The Minister for Finance (Sri K. Brahmananda Reddi)
Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the table copy of the Appropriation Accounts of the Government of Andhra for 1955-56 and Audit Report 1957 under Article 151 (2) of the Constitution of India.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

STATEMENT ON THE DAMAGES CAUSED ON ACCOUNT
OF RECENT HEAVY RAINS AND FLOODS IN CERTAIN
PARTS OF THE STATE AND THE RELIEF MEASURES
UNDERTAKEN OR PROPOSED TO BE UNDERTAKEN.

The Minister for Revenue (Sri K. Venkata Rao) : Sir,
I submit the following for the information of the House regarding the damages caused on account of recent

2   1st December 1958   *Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken.*

heavy rains and floods in certain parts of the State and the relief measures already undertaken or proposed to be undertaken.

There was very heavy rainfall during the last week of August, 1958 and also in the months of September and October, 1958 in certain parts of the State with the result that some of the rivers were in high floods and heavy damages have been caused in the affected areas.

Due to the heavy rain fall in the last week of August '58, the Godavari river began rising from 28-8-58 and was in high floods on 31-8-58 and for four or five days thereafter and serious damages have been caused in the areas lying in its course. The three rivers flowing in Adilabad district, namely, the Godavari at the southern boundary, the river Peddavagu which flows in Asifabad and Sirupur taluks and the Painganga which flows along the boundaries of Adilabad, Sirupur and Chinnur taluks were all in high spate with the result that the Kadam dam gave way and in its wake washed off the approaches to the bridges on the Kadam river below. Nearly 141 villages of Adilabad district have been affected by these floods. Sri M. T. Raju, Fourth Member, Board of Revenue, was deputed to attend to the rescue and relief operations in this district. Chief Minister also visited the flood affected areas. The floods in Godavari caused damage to eighteen villages in Manthani and Jagtial taluks of Karimnagar district and 49 villages of Bugampalutaluk in Khammam district. Myself and Minister (Irrigation and Power) have also toured widely in the flood affected areas. In West Godavari, Polavaram town was affected badly as it was directly exposed to the ravages of floods by virtue of its situation between the flood bank and the river necessitating the evacuation of people to safer places. Besides Polavaram town, ten other villages in Polavaram taluk were also affected. Kovvur, Tanuku and Narasapuram taluks also lie along side of the river. In Kovvur taluk only one place Maddur lanka was affected. In Tanuku taluk, Sidhantam and Kandaweli villages were affected while in Narasapur taluk several villages from Nadupudi to Laxmaneswaram and Vemuladevi were affected. In all these places people were removed by boats and steam launches to safe places

and their needs were attended to. While no serious damages were caused to major irrigation sources or flood banks in this district, the crop in several villages was affected due to inundation. The extent on which the crop has been damaged is estimated to be 1,152 acres.

In East Godavari district, the floods of the Godavari caused anxiety to the Dowleswaram anicut where the danger level of 17.9 feet was touched on 3—9—1958. Except some minor seepages here and there, there was no breach to flood bank anywhere in Rajahmundry, Ramachandrapuram, Kothapeta, Amalapuram and Razole Taluks. But unfortunately, in Kakinada taluk, there were breaches at three places in the newly formed flood bank of the Coringa Island Project and these breaches resulted in the inundation of the villages of Nilapalli, Georgepetta, Polekurru and Mallavaram. In Bhadrachalam Taluk damages have been caused to the flood banks in the Lanka between the main anicut and the branch anicut and also to the flood bank from Head Lock to Tail Lock. A scour of 60 feet and 10 feet was also caused to the crossbund connecting the Dummagudem canal right bank and river flood bank. As a result of flood, the wet crop in some villages of Kakinada, Amalapuram, Rajahmundry, Ramachandrapuram, Razole, and Rampachodavaram taluks have been damaged by inundation. The flood damages were severe in Bhadrachalam division. In Bhadrachalam taluk, one entire village namely, Polipaka consisting of 33 huts was washed away. About 1,765 houses were damaged in other villages of the taluk. In Nugur taluk 7 houses were washed away, 40 collapsed and 268 partly damaged. The extent of crop damaged in Bhadrachalam and Nugur taluks is approximately 2,740 acres and 2,036 acres respectively. Large extents of 'Punasa' day crop were reported to have been completely damaged in floods. The Collector of East Godavari has reported that he is taking action to grant necessary relief to the persons who lost their houses and also to grant liberally takkavi loans and to supply seed and fertilizers in the flood affected areas. I was camping at Rajahmundry when the Godavari at Dowleswaram anicut was causing anxiety and I have also toured the flood affected areas there twice.

Besides floods of Godavari in September, there were heavy rains in East Godavari District between 18th to 22nd October, 1958, which was uniformly heavy in all the taluks except Bhadrachalam division and has caused damage though in a varying degree to all the standing crops and a large number of Minor Irrigation Sources. Eighty four irrigation sources in Peddapuram and Rajahmundry divisions were breached or damaged. The crop over an extent of 18,000 acres was damaged.

The Krishna River was in floods in July, 1958, on account of which certain villages of Tenali, Repalle, Guntur taluks and Mangalagiri sub taluk of Guntur district were affected. About 300 people residing in the low lying areas of Repalle and Tenali taluks were evacuated and the local officers attended to the relief measures. Full particulars of the damage caused to crops have not yet been received.

Between 6th to 8th October, 1958, there were heavy rains in certain parts of Cuddapah, Nellore, Chittoor and Kurnool districts. In Cuddapah district, 108 villages were affected resulting in damages to 7 major irrigation sources, 119 minor irrigation sources and several road works besides damages to 1,576 houses and crop over an extent of 3,887 acres. In Chittoor district, damages were caused to 110 minor irrigation works, and 5 major irrigation works while the other kinds of damages are negligible. In Nellore district, the river Pennar was in floods but no serious damages have been caused. However this district experienced heavy rain between 2nd to 4th November, 1958 causing damages to 14 minor irrigation sources and 6 major irrigation works.

Due to heavy rains in the first week end of October, 1958, in Koilkuntla taluq of Kurnool district one P. W. D. tank at Thimmanayanapet and two P. W. D. tanks at Hanumanthagundem were breached and affected 5 villages of the same taluq. On the same day, one stream called Nippavagu flooded and breached off a flood protection well at Rambhadrapalle thus causing damages to crop and lands in three villages in Koilkuntla taluq. Again on 22nd October, 1958 one more tank at Siddapuram of Atmakur sub-taluq (second biggest tank in Kurnool district) breached and

affected 14 villages in the sub taluk. Two women aged 60 years and one man aged 22 years were washed away in the floods of Koilkuntla taluk. In Koilkuntla taluk about 73 dwelling houses were damaged besides damage to crop over an extent of 500 acres and damage to lands by sandcasting over an extent of 140 acres. In Atmakur sub-taluk about 36 houses were damaged and crop over an extent of 2,450 acres was affected. Necessary relief measures were undertaken by the local officers. An amount of 1,515 was disbursed as financial aid to persons whose houses have been damaged or lost. It is also proposed to sanction liberally takkavi loans in the flood affected areas for reclamation of land and other agricultural purposes. Proposals have been received very recently for the sanction of allotment in this regard and they are under consideration by Government.

In Anantapur, the major part of the district suffered with drought conditions last year. Even during the current year scarcity conditions continue to prevail particularly in Uravakonda sub taluk. The Government have already sanctioned the starting of four road works in this area so as to provide employment to the labour classes and an allotment of Rs. one lakh has also been sanctioned for expenditure in this regard.

Between 19th and 22nd October, 1958, there was heavy rain in Visakhapatnam and Srikakulam Districts with the result that the rivers Sarada and Nagavalli with their tributaries Varaha, Tandava, Swarnamukhi and Vegavathi were in high floods and the hill streams in those areas were in high spate. Serious damages have been caused to communications, aerodrome, water works besides breaches to major and minor irrigation sources and loss of crop and private property. Sri M. T. Raju, Fourth Member, Board of Revenue toured the flood affected areas and attended to the rescue and relief operations. Myself and the Honourable Ministers for Irrigation and Power and Co-operation have also toured widely in the Flood affected areas. Later Chief Minister also toured the districts.

In Visakhapatnam district, 648 villages were affected by floods, 23 anicuts, 87 river channels, 70 tanks and 21 flood banks to a length of 5½ miles and 1,168 minor irri-

gation works were damaged besides a number of roads and bridges. The Aerodrome area was submerged and damages were caused to the Radio equipment and bund and also to the water pumping stations at Gosthani and Mudasarileru. 10,000 sugar bags of Thummapala Sugar Factory and 2,40,000 salt bags of Cheepurupalli Salt Factory were damaged. About 10,905 private houses were damaged. The crop over an extent of 41,342 acres was damaged and an extent of 4,371 acres was sand casted.

In Srikakulam district, about 302 villages were affected, by floods. 87 River channels, 81 tanks, two miles length of Flood Banks and 3,074 minor Irrigation works were damaged besides a number of roads, bridges and culverts. The submersible bridge recently constructed on the Nagavali at Sankili and Kadivalsa Road bridge were damaged, the estimated loss being Rs. 7,05,000/-. As many as 8,402 private houses were damaged and 127 cattle lost. Damages have been caused to crop over an extent of 52,000 acres and an extent of 5,500 acres was sandcasted.

The Government have sanctioned an amount of Rs. 2 lakhs and 1½ lakhs for expenditure towards relief and rehabilitation operations in Visakhapatnam and Srikakulam districts respectively.

The recent heavy rains between 22nd and 24th November 1958 have also affected the standing paddy crop which has been ready for harvest. Detailed particulars of the damages caused are awaited.

A statement showing the extent of damages caused in each district and the relief granted is enclosed. A statement showing the financial implications involved to Government on account of relief granted for rehabilitation of the displaced persons in the flood affected areas and also to attend to repairs of irrigation works, communications etc., is also enclosed.

RELIEF MEASURES

In order to give financial assistance to persons who have lost their houses in the floods, Government have issued orders to sanction a cash grant of a sum not exceed-

ing Rs. 30/- per hutment and also supply of timber worth about Rs. 15/- from the nearby forests. The Government have also sanctioned in certain areas the free supply of foodgrains for four days to the persons who have been displaced on account of floods. An amount of Rs. 5,11,304 has been sanctioned towards the relief and rehabilitation of persons affected by heavy rains and floods in the months of September and October, 1958. As many as 4,471 minor irrigation sources have been breached or damaged during the floods. In order to ensure that these minor irrigation sources are restored to normal condition before the onset of next monsoon season, the Collectors have been instructed to take up the execution of repairs of these damaged works immediately and complete them by May, 1959. In order to enable the speedy execution of these works, the Collectors have also been instructed to entrust the repairs to Ayacutdars, dispensing with the tender system and also to approach the Government to relax the rules wherever necessary. A sum of Rs. 25,00,000/- was sanctioned towards the execution of of Minor Irrigation works damaged in recent floods. The Head of Departments have been requested to apply for the sanction of special staff wherever necessary for the execution of works.

As a result of severe damage caused to crops in Visakhapatnam and Srikakulam districts, orders are being issued to postpone the collection of land revenue and loans (both arrears and current) in the following areas :

- (1) Chodaavaram, Anakapalli, Yellamanchili taluks of Visakhapatnam district.
- (2) Pathapatnam, Palakonda, Bobbili, Cheepurupalli, Salur and Srikakulam taluks of Srikakulam district.

The above concessions will be extended to other taluks as and when proposals are received. The Government also propose to sanction remission of land revenue in areas where there has been total failure of crop and for this purpose the Collectors of Visakhapatnam and Srikakulam districts have been requested to see that intensive azmoish of crop is carried from now onwards so as to

arrive at an accurate estimate of the outturn of the crop. The Board of Revenue is also instructed to submit to Government proposals for sanction of remission of land revenue in the above areas in due course.

An extent of 9,871 acres of land has been sandcasted in Visakhapatnam and Srikakulam districts. The Government consider that it is a stupendous job to clear this sand. The employment of Bull Dozers apart from involving a prohibitive cost is found to be not very useful. However, action is being taken to provide one or two Bull Dozers at the disposal of the District Agricultural Officers of Visakhapatnam and Srikakulam districts in addition to the existing ones. The question of evolving a method by which the sand could conveniently be removed is under consideration in Agriculture department.

The Government have also issued instructions for the liberal grant of Takkavi loans in all the flood affected areas for the purposes of reclamation of lands, purchase of agricultural implements, cattle, fodder etc. and the concerned Heads of Departments have been requested to approach the Government for the sanction of additional funds required. Instructions have also been issued to the Director of Agriculture for the adequate supply at cost of fertilizers to the ryots in the flood affected areas.

It has been experienced that villages situated in low level areas are the worst affected in floods. The Government consider that whenever and to whatever extent it is possible, village sites in the low level, particularly of Harijans, may be shifted conveniently to uplands. Action in this regard is being pursued in Education (SW) Department separately.

The Government (in P.W.D.) have also received the following proposals from the Special Chief Engineer (Irrigation):-

- (i) to extend the existing 2 miles length of flood bank of Khandi Anicut to 8 more miles with a view to safeguard an extent of 10,000 acres from submersion. The estimated cost of this proposal is Rs.2.07 lakhs.
- (ii) Formation of new flood bank in Nagavali Basin at an estimated cost of Rs. 14 lakhs.

Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken. 1st December 1958 9

The above proposals are under consideration in Public Works Department.

CENTRAL ASSISTANCE

According to the estimates so far received the over all expenditure involved to the Government on account of relief operations and repairs to damaged works is about Rs. 117 lakhs. This amount is likely to increase if accurate estimates are received. This Government have already addressed the Government of India for financial assistance of 50% grant over the expenditure involved to this Government. The Government of India have expressed the view that this Government have to incur the expenditure on the lumpsum provision of Rs. 75 lakhs set apart as Famine Relief Fund and that this Government can approach the Centre for expenditure which is in excess of this sum of Rs. 75 lakhs. This Government propose to pursue further correspondence with the Government of India after ascertaining the correct and accurate estimate of the damages caused.

STATEMENT—1.

Statement showing the extent of damages caused on account of recent heavy floods in certain parts of the State and the relief measures undertaken.

VISAKHAPATNAM DISTRICT.

1. Number of villages affected 641
2. Damages caused to Major Irrigation Sources

		Rs.
23 anicuts damaged	Estimated cost of repairs.	3.30 lakhs.
87 River channels damaged with silting.	do.	2.45
70 tanks breached	do.	5.32
2 Flood banks to a length of 5 miles 4 furlongs breached.	do.	5.50
		16.57 lakhs.

10   1st December 1958   *Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken.*

3.	Minor Irrigation Sources damaged are 1,168.	do.	6.50	„
4.	Roads Damaged :			
	(a) National High ways.	do.	1.09	„
	(b) State Highways.	do.	1.17	„
	(c) District Board Roads.	do.	2.39	„
			4.65	lakhs.
5.	Pumping Stations at Gostani and Mudasarileru.	do.	0.50	„
6.	Dwelling houses damaged.	10,905 Estimated loss	16.00	„
7.	Loss of food grain, hay and household material.	do.	1.00	„
8.	10,000 Sugar bags damaged in Thummapala Sugar Factory	do.	10.00	„
9.	2,40,000 salt bags of Cheepuripalli Salt Factory damaged	do.	5.00	„
10.	Aerodrome area submerged and Radio equipment and bund etc. were damaged.	do.	1.80	„
11.	Loss of Cattle :			
	(a) Sheep and Goats 110	do.	Rs. 11,250	
	(b) Cattle 53			
12.	Crop Damaged :			
	41,342 acres of wet land raised with paddy	do.	36,38,096	
	4,371 a-cres of land sand casted	do.	16,00,000	
13.	Railways :			
	Several tracts between Gopalapatnam and Tuni on the Southern Railway and at Nellimerla on the South Eastern Railway breached			

Total Damage	...	1,14,51,346

Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken. 1st December 1958 11

RELIEF MEASURES.

An amount of Rs. 2 lakhs was sanctioned for expenditure towards relief and rehabilitation of the persons who lost their houses and displaced on account of floods.

SRIKAKULAM DISTRICT.

1. No. of Villages affected	302	
2. Major Irrigation sources damaged	Estimated Loss on account of repair.	
	Rs.	
(a) 87 River Channels,	2,34,300/-	
(b) Two miles length of Flood Banks	3,00,000/-	
(c) 81 Tanks	6,47,000/-	
3. 3074 Minor Irrigation Sources damaged	11,67,995/-	
4. ROADS DAMAGED :		
(a) National Highways	69,100/-	
(b) State Highways	2,55,800/-	
(c) District Board Roads	1,50,000/-	
5. Damages to submergible bridge on Nagavili at Sankili and Komdavalasa Road Bridge	60,000/-6,45,000/-	
6. Houses Damaged 8402	7,76,000/-	
7. Government Buildings	64,150/-	
8. Loss to Veterinary Poultry 337 Birds	3,226/-	
9. Damage to Municipal Property	1,20,000/-	
10. Damage to District Board Property	1,85,000/-	
11. No. of cattle lost 127	82,600/-	
12. No. of Lives lost Adults 8 Children 4		
13. Damage to crop 52,000 acres Lands and cost 5,000 „	32,61,000/-	
Total Damage	80,20,871/-	

RELIEF MEASURES.

An amount of Rs 1,50,000/- was sanctioned for expenditure towards the relief of the persons affected by floods for rehabilitation and reconstruction of houses.

CUDDAPAH DISTRICT

1. Number of villages affected.	108		
2. Number of houses damaged.	1576	Estimated loss	Rs. 2,44,105/-
3. Major Irrigation Sources damaged.	7.	-do-	11,000/-
4. Minor Irrigation Sources damaged.	119.	-do-	3,41,470/-
5. State Highways Roads Damaged.		-do-	4,85,000/-
6. District Board Roads.		-do-	3,95,000/-
7. Cattle Lost.	578.	-do-	6,875/-
8. Damage to crops - 3887 acres.		-do-	6,09,747/-
9. Land silted 863 acres.		-do-	6,14,164/-
10. Human lives lost.	5.		
Total Damage.			27,07,361/-

RELIEF MEASURES

An amount of Rs. 16,290/- was sanctioned towards the relief of persons who lost their houses in the heavy rains and floods.

CHITTOOR DISTRICT

1. Number of villages affected.	85		
2. Houses damaged	19	Estimated loss	} 2,405/-
3. Major Irrigation sources damaged	5.	-do-	
4. Minor Irrigation sources damaged,	110	-do-	1,50,000/-
Total Damage			1,14,405/-

RELIEF MEASURES

An amount of Rs. 480/- was sanctioned as relief to the persons affected for the reconstruction of their lost houses.

KURNOOL DISTRICT

1. Number of villages affected.	22.		
2. Number of houses damaged	73	Estimated Loss.	} Rs. 4,005/-
3. Damages to four Major Irrigation Tanks.		-do-	
4. Crops affected.	3026 acres.	-do-	6,00,000/-
5. Cattle lost	53.		1,55,320/-
6. Human lives lost	2 adults and one girl.		2,545/-
			<u>7,61,870/-</u>

RELIEF MEASURES

An amount of Rs. 1,515/- was granted by the Collector towards the relief of persons who lost their houses.

WEST GODAVARI DISTRICT

1. No. of villages affected.	15.		
2. Number of houses damaged.	1744	Estimated loss	Rs. No particulars.
3. Crops damaged	1152 acres.	-do-	" "
4. Lives lost	nil		

RELIEF MEASURES

An amount of Rs. 34,575/- was reported to have been spent towards relief measures for the persons who have been affected in floods for the purpose of rehabilitation and reconstruction of houses. Proposals for the sanction of the amount has not yet been recieved by Government.

14   1st December, 1958   Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and flood in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken.

EAST GODAVARI DISTRICT

1. Damages to Flood Banks: Estimated loss.
    - (a) Flood Bank at Head Works.
    - (b) Flood Banks from Head Locks
to Tail Locks. 25,000
    - (c) Dummagudem Canal Banks.
  2. Crops Damaged on account of floods in September 1958 :

(a) By inundation.	25,647		
(b) Crop Damage.	13,544		6,36,000
  3. Crop Damage due to heavy storm in October 1958.   18,000 acres.
  4. Number of Houses damaged.   4491.
- Total Damage.   6,61,000/-

ADILABAD DISTRICT.

1. No. of villages affected	141	
2. No. of houses damaged	Estimated	Rs.
3385	Loss	4,23,000/-
3. Breaches to Kadam Dam	„ Re-pairs	30,00,000/-
4. Damages to Kadam Bridge	„ „	15,000/-
5. Damages National Highways Roads		22,650/-
6. Damages State Highways Roads		2,44,600/-
7. Loss of Sheep 839		1,64,000/-
„ Cattle 1526		
8. Damage to crop 14,788 acres		4,46,000/-
9. Damage to land by sand casting 2,472 acres		2,50,000/-
10. Loss of food grains and other property		2,00,000/-
Total Damage ..		47,65,250/-

Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and flood in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken. 1st December, 1958 15

RELIEF MEASURES

An amount of Rs. 86,000 was sanctioned as relief to persons who lost their houses in floods. An amount of Rs. 2 lakhs is proposed to be sanctioned as allotment to this district for being distributed as Takkavi loans to the ryots for the purchase of cattle etc., and for the reclamation of the lands.

KHAMMAM DISTRICT

1. No. of villages affected 49.
2. No. of houses damaged 3491 huts value 14,090/-
3. Damages to crops 3933 acres Nil.
4. Loss of human lives and cattle Nil.

RELIEF MEASURES.

An amount of Rs. 4,400/- was sanctioned as relief to the persons affected by floods for the reconstruction of the huts damaged or lost.

KARIMNAGAR DISTRICT

1. No. of villages affected 18.
2. No. of houses damaged 892 Loss not reported.
3. No. of cattle lost and human lives lost Nil.

RELIEF MEASURES.

An amount of Rs. 23,580/- was sanctioned as relief to the persons whose houses have been either damaged or lost.

ABSTRACT OF DAMAGE.

<i>Visakhapatnam District</i>	...	<i>Rs. 1,14,51,346</i>
<i>Srikakulam</i>	...	<i>80,20,871</i>
<i>Cuddapah</i>	...	<i>27,07,361</i>
<i>Chittoor</i>	...	<i>1,74,405</i>
<i>Kurnool</i>	...	<i>7,61,870</i>
<i>East Godavari</i>	...	<i>6,61,000</i>
<i>Adilabad</i>	...	<i>47,65,250</i>

Total Damages 2,85,42,103

STATEMENT II

STATEMENT SHOWING THE FINANCIAL IMPLICATIONS INVOLVED TO GOVERNMENT
ON ACCOUNT OF THE FLOOD DAMAGES AS ESTIMATED BY COLLECTORS
CONCERNED AND INFORMATION FURNISHED BY PUBLIC WORKS DEPT.

Name of the District	Amount involved for giving relief to persons for rehabilitation	AMOUNT REQUIRED FOR EXECUTING REPAIRS				Amount required for executing repairs to be met from District Board Funds and Govt. of India	
		Minor Irrigation sources	Major Irrigation sources	State Highways Roads	Bridges	National Highways Roads	District Board Roads
1	2	3	4	5	6	7	8
Visakhapatnam	2,00,000	6,50,000	16,57,000	1,17,000	...	1,09,000	2,39,000
Srikakulam	1,50,000	11,67,995	11,81,000	2,55,800	7,05,000	69,100	...
Kurnool	1,575	...	6,00,000	...	...	...	...
Cuddapah	16,290	3,41,470	11,000	4,85,000	...	...	3,95,000
Chittoor	80	1,28,000	22,000	...	...	...	...
Medak	...	...	25,000	...	...	...	...
West Godavari	24,575	...	...	...	...	...	...
Adilabad	86,000	...	31,73,000	2,44,600	...	25,650	...
Khammam	4,400	...	...	2,120	...	...	...
Nalgonda	...	...	...	5,000	...	...	...
Guntur	...	...	...	3,60,000	...	...	...
Karimnagar	27,984	...	...	...	...	...	...
Warangal	...	...	...	17,625	...	...	...
Total ...	5,11,304	22,87,465	66,69,000	15,04,145	7,05,000	2,03,750	6,34,000

FINANCIAL IMPLICATIONS TO ANDHRA PRADESH STATE

(1) Relief for rehabilitation	...	Rs. 5,11,304/-
(2) Repairs to Minor Irrigation Works	...	" 22,87,465/-
(3) Repairs to Major Irrigation Works	...	" 66,69,000/-
(4) Repairs to State Highways Roads	..	" 15,04,145/-
(5) Repairs to bridges	...	" 7,05,000/-

Total 1,16,76,914/-

అధ్యక్ష: ఈమధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా కురిసిన వానల ఫలితం గురించి, కొన్నిచోట్ల వానలు లేకపోవడంవల్ల ఏర్పడ్డ కరువు పరిస్థితుల గురించి తమదృష్టికి తీసుకరావడం. తమ సెలవు ప్రకారం యీరోజున పరివారిముందు ఆ వివరాలు పెట్టడం తటస్థించింది. ప్రతిపక్ష నాయకులు కోరిన ప్రకారం మా ఎదుటవున్న సంజాయిషీ అంతా సభవారికి ఈస్టేటుమెంటుద్వారా అందజేశాము. ఇప్పుడు ఆస్టేటుమెంటు అంతా చదవకుండా అందులోని ముఖ్యమైన విషయాలు సభ్యులదృష్టికి తీసుకువస్తాను. ఇంకా ప్రభుత్వం తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి గౌ. సభ్యులు సలహాలు యిస్తే ఆలోచిస్తాము. జనరల్ గా, ఎక్కువ స్థానాలు కురిసినవి, వరదలు వచ్చినవి చెప్పటకంటే ప్రభుత్వం వదిలిపెట్టిన విషయాలు ఏమైనావుండి, వాటిమీద సభ్యులదృష్టిని కేంద్రీకరించి, ఈరకంగా చేస్తే బాగుంటుందని చెబితే ఎక్కువ లాభదాయకంగా ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. మనరాష్ట్రంలో ఆగస్టునెలలో పెద్దవర్షాలు కురిసినవి. సెప్టెంబరు, అక్టోబరు నెలలలో కూడ కురిసినవి. ఇందువల్ల కొన్ని సమయములలో నదులు పొంగడం, దాని ఫలితంగా చాలచోట్ల వల్లెలకు, యితర వ్యవస్థలకు నష్టం కలగడం తటస్థించింది. ఆగస్టు ఆఖరువారంలో గోదావరినది పొంగటం మొదలుపెట్టింది. 28-8-58 తేదీ నుంచి 31-8-58 వరకు నాలుగయిదు రోజులు చాలా హెచ్చుగా యీనది ప్రవహించడం తటస్థించింది. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఉన్నమూడు వాగులు పొంగాయి. దక్షిణ సరిహద్దులోవున్న గోదావరి, అసిఫాబాద్, సిరిపూర్ తాలూకాల ప్రక్కన వున్న పెద్దవాగు, ఉత్తర సరిహద్దునవున్న గంగ-ఇవి పొంగడంవల్ల ఆదిలాబాదు, సిరిపూరు, చిన్నూరు వగైరా తాలూకాలు చాలావరకు బాధపడటం జరిగింది. కదం నదిదగ్గర ఒక వంతెన, కదందామలో ఒకభాగం కొట్టుకుపోవటం తటస్థించింది. ఆ సందర్భంలో ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 141 గ్రామాలకు నష్టం కలిగింది. తక్షణమే రెవెన్యూబోర్డుమెంబరు, శ్రీ యం. టి. రాజుగారిని అక్కడకు పంపించటం జరిగింది. వారు తగు చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఆనాడ ఉదయమే చీఫ్ మినిస్టర్ గారు, ఇరిగేషన్ మినిస్టర్ గారు వెళ్ళి అక్కడ జరిగినటువంటి సషాలు చూడడం జరిగింది. నేను వంతెన వైపునకుకూడ వెళ్లాను. మందెన. జగత్యాల తాలూకాలో 18 గ్రామాలు, ఖమ్మంజిల్లా బూర్గంపాడు తాలూకాలో 48 గ్రామాలు యీసందర్భంలో నష్టాలకు లోనైనవి. పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో, పోలవరం, నదికి గట్టుకుమధ్యవున్న గృహాలకు చాలా నష్టం కలిగింది. ఇంతేగాక, పోలవరం తాలూకాలో ఇంకొకవది గ్రామా లకుకూడ నష్టం కలిగింది. కొవ్వూరు, తణుకు, నర్సాపురం తాలూకాలు యీనది ప్రక్కనే ఉన్నాయి. కొవ్వూరు తాలూకాలో మద్దూరులంక, తణుకుతాలూకాలో సిద్ధాంతం, ఖండవల్లి గ్రామాలు, నర్సాపురం తాలూకాలో నడిపూడినుంచి లక్ష్మణే

పెద్ద సంఘటనలు గానూ. వేములచీని—ఇవన్నీ యీ పరదంపల్ల నష్టపడటం చట్టిపట్టు నడిగట్టంలో వున్నటువంటి ప్రదేశాలలో వున్న గ్రామాలకు మోటారు లాంచీలను పడచలను వంపించి, అక్కడ వున్న జనాన్ని పంపులను ఒడ్డుచేర్చే యిల్లుల జరిగింది. ౧. సంవత్సరం యాయత్నం చాగా జరిగిటంపల్ల దీనిపల్ల ఏమీ ప్రార్థన నష్టం జరిగలేదు ఇక్కడ మేజర్ ఇరిగేషన్ సోల్చును, అంటే ఫ్లడ్ డాంక్ పు ఒడ్డు నష్టం పరిగకపోయినా యాజిల్లాలో 1,152 ఎకరాలు నీటిముంపుపల్ల నష్టం పరిగింది అని మనకు వార్త వచ్చింది. చూపుగోదావరిజిల్లాలో ధవళేశ్వరం ఒడ్డున ఉన్న దగ్గర ఒకరోజున 17.9 అడుగులు ఎత్తున నీరు ప్రవహించటంపల్ల ౯౦౮ నష్టం, కట్టము పన్నెండేమోనని చాలా వయపడ్డాము కాని, ఫ్రీయిలో మూల్యం అది జరిగ లేదు. ఆరోజున నేను, ఇరిగేషన్ మంత్రి సునింగరావు గారు డవళేశ్వరం ఆసుట్టిన ఎదురుగా వున్న బ్రామెయ్య బంగళాలో ఉన్నాము. చూచి వదులుకుంచానే లాపై నుంచి నీళ్లు ప్రవహించాయి. కాని ఆనట్టకు మూల్యం దేమీ జరిగలేదు. కాని రాకనాదరాలాకాలో కొత్తగా కట్టిన కోటంగి ప్రార్థన ముటుప్రక్కల ఉన్నటువంటి గట్టు రెండు మూడుచోట్ల రెగిపోయి, నీలిపల్ల, జాగిపేట, రోలేపల్ల, మల్లపరం గ్రామాలలో మూడు ముసగటం చట్టించింది. అదే సందర్భంలో భద్రాచలం రాలాకాలో చూడ నడిగట్టులకు నష్టం కలిగింది. ముఖంగా 60 అడుగులు ఒడ్డు, 10 అడుగులు ఒడ్డు, దుమ్మగూడెం దగ్గర రైల్వే ట్రాక్, రివర్ ఫడ్ డాంక్ చూడ కొట్టుకపోవటం చట్టించింది చూడపల్ల కనాద, అమలాపురం, రాజ మండ్రి, రామచంద్రపురం, రాజోలు, రింపడోడపరం రాలాకాలో రాలిపోవటం నీటిముంపుపల్ల కలిగిన నష్టము తప్ప ఎక్కడా గలు రెగలేదు. కాని, భద్రాచలం దివిజన్ లో మూల్యం కొంత నష్టం కలిగింది భద్రాచలం రాలాకాలో, పులిపా అనే ఊరిలో 33 గుడిసెలు ఉన్నాయి. అవి కొట్టుకు పోయాయి. ఇవిగాక 1765 గృహాలు ఆ రాలాకాలో నష్టంపొందాయి. నూగూరు తాలూకాలో 7 గృహాలు కొట్టుకుపోయాయి. 40 కూలిపోయాయి. 238 గృహాలకు కొంత నష్టము కలిగింది. భద్రాచలం, నూగూరు రాలాకాలలో ఒకచోట 2740 ఎకరాలు, మరొకచోట 2,036 ఎకరాలు పాడై పోయాయి. పునాన, మెరక పంటలు చాలావరకు నష్టపడ్డాయని రిపోర్టులు వచ్చాయి. కలెక్టర్ గారు యీ విషయమై చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. మొట్ట మొదటి రోజుల్లో కాపలసేతువంటి రిలీఫ్ అంతా ఇచ్చారు. తర్వాతిరోజు ఇవ్వటానికి కూడ ఏర్పాట్లు జరిగాయి. ఆ రోజుల్లో మేము రాజమండ్రి దగ్గర ఉండి, గోదావరి గట్టు వెంబడి చాలా దూరం రెండుసార్లు తిరగటంకూడ తట్టించింది. నెపైంబరు నెలలో మళ్ళీ తిరిగి పెద్ద వానలు కురిసాయి అక్టోబరు 18, 22 తేదీలమధ్య భద్రాచలం రాలాకాలో తప్ప, మిగిలిన తాలూకాల్లో

కొంచెం హెచ్చుతగ్గు తేడాతోటి వానలు పురపటంపల్ల కొన్ని మైన్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్కు, నిర్మిస్తున్న పంటలకు, కొంతనష్టము కలిగింది. పెద్దాపురం, రాజమండ్రి డివిజన్స్లో 84 మైన్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్కు డేమేజి జరిగింది. మొత్తంమీద 18 డేల ఎకరాలపంటకు కూడ నష్టము కలిగింది. కృష్ణానదికికూడ జులై నెలలో వర్షం రావటంవల్ల చెనాలి, రేపల్లె, గుంటూరు తాలూకాలో, మంగళగిరి సబ్తాలూకాలో కొంత నష్టము కలిగింది. 300 మంది జనాన్ని బయటకు తీసుకువెళ్లవలసివచ్చింది. లోకల్ ఆఫీసర్స్ వారికి సహాయము చేశారు. కాని, ఇంకా గుంటూరుజిల్లామండి అన్ని విషయాల పరిశుద్ధానికి చేరలేదు. అక్టోబరు 6, 8 రోజులందు వ్యవస్థాపనలు పురపటంపల్ల కడప, నెల్లూరు, చిత్తూరు, కర్నూలు జిల్లాల్లో నష్టము సంభవించింది. కడపజిల్లాలో 108 గ్రామాలు, 7 మేజర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్కు, 119 మైన్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్కు కొన్ని రోడ్లపనులకు. 1576 ఇళ్లకుకూడ నష్టం కలిగింది. 3,887 ఎకరాల భూమికికూడ నష్టము కలిగింది. చిత్తూరుజిల్లాలో 110 మైన్ ఇరిగేషన్ ఎంప్లొకు, 5 మేజర్ ఇరిగేషన్ ఎంప్లొకు నష్టము కలిగింది. నెల్లూరుజిల్లాలో పెన్నేరుకుకూడ ఫ్లడ్స్ వచ్చాయి. పెన్నార్ పల్ల పెద్దాపుష్టము కలిగలేదు, కాని అక్కడ కురిసిన వానలవల్ల 14 మైన్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్, 6 మేజర్ ఇరిగేషన్ వర్కుకు నష్టము కలిగింది. తరువాత అక్టోబరు నెలలో కురిసిన వానలవల్లనే కర్నూలుజిల్లా కోయలకుంట్ల తాలూకాలో, తిమ్మనాయనపేటచెరువు, హనుమంతగూడెం దగ్గర వున్నచెరువుకూడ కొట్టుకుపోయాయి. ఆనందర్పంలో 5 గ్రామాలకు నష్టము కలిగింది. విప్పవాగుకూడ పొంగి దానివల్ల రామభద్రపల్లి ఎగైరా మూడు గ్రామాలకు పెద్ద నష్టము సంభవించింది. అక్టోబరు 22వ తేదీన, సిద్దాపురం, ఆత్మకూర్ తాలూకాలో ఉర్లుటవంటి పెద్దచెరువుకు గండిపడి 14 గ్రామాలకు దెబ్బతగిలింది. ఇద్దరు స్త్రీలు, ఒక పురుషుడు కూడ కొట్టుకుపోవటం కలిగింది. కోయలకుంట్ల తాలూకాలో 73 వివసించే గృహాలు పాడైపోయాయి. 500 ఎకరాలపంట పోయింది. 140 ఎకరాలమీద ఇనక పడింది. ఆత్మకూర్ సబ్తాలూకాలో 36 ఇళ్ళు పాడైపోయాయి. 2,450 ఎకరాల భూమిమీద ఉండే పంటకు నష్టము కలిగింది. ఆజిల్లాలోకూడ తగు సహాయం మొట్టమొదట ఇవ్వబడింది. 1515 రు. డబ్బు ఉచితంగా పంచిపెట్టారు, వర్గిచోట తక్కువలోన్న ఇవ్వబడ్డాయి. అనంతపురం జిల్లాలో క్రిందటి సంవత్సరం జులైలో చాలా భాగం అకాల పరిస్థితులకు లోనయింది. ఈసంవత్సరం కూడా ఆజిల్లాలో కొన్ని భాగాల్లో వానలులేక అకాలపరిస్థితి ఉన్నట్లు ముఖ్యంగా ఉరవకొండ సబ్తాలూకాలో ఎక్కువగా ఉన్నట్లు కనుదు రావటంవల్ల అఉరవకొండ సబ్తాలూకాలో 4 రోడ్ల వర్క్స్ పని మొదలు పెట్టి, అందుకు ఒకలక్ష రూపాయలు శాంక్షన్ చేయటం జరిగింది. అక్టోబరు 19, 22

చారిత్రకముగ మళ్ళీ విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో చాలా పెద్దవాన కురిసింది కాబట్టి, నాగావళి నదులు, వాచియొర్కి ఉపనదులు, పెరాహ, రాందవ, స్వర్ణముఖి, వేగావలి నదులు చాలా కొండ వాగులు పొంగి చాలా పెద్దపరదలు రావటం చిటస్థించింది.

రోడ్లపాదైపోవడం, నంటెనలు పాడవడంవలన పెట్టం కరిగింది. ఎంబర్లో ద్రోమలు పెట్టం కరిగిడిమేకాకుండా విశాఖపట్నంలో పున్న ముంబీళ్ళ పెర్కెయిలూ కూడా పెట్టం కరిగడం చిటస్థించింది. శ్రీ ఎం. టి. రాజుగారు విశాఖపట్నం వెళ్ళి చరితించారు. ఆ తరువాతి నేను, ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు, రో-లపరేషన్ మంత్రిగారు వెళ్ళినాము. ఈ పద్ధత ముఖ్యమంత్రిగారు చూడ వెళ్ళి చాలా ప్రదేశాలు చూచి వచ్చారు.

విశాఖపట్నం జిల్లాలో మొత్తం 648 గ్రామాలకు నష్టం కరిగింది. 28 శనకట్టలు, 87 రిపరేషన్స్, 70 చెరువులు, అయిదున్నర మైళ్ళ పొడవుగలిగిన 21 ఫ్లడ్ బాండ్స్ కూడా పాడైనాయి. 1168 మైనర్ ఇరిగేషన్ పెర్కెయిలూ నష్టం కలిగింది. ఎయిరోడ్రోమ్ ఏరియాలో రేడియో ఎక్స్‌ప్రెస్ మెండ్, గోస్టిని, ముచినరెరు వంటివి స్టేషన్లు పెగ్గెరాలన్నీ పాడైనాయి. రుమ్మపాల వంతెన మిల్లలో పడివేల వంతెన బస్తాలు పాడైనాయి. చీపురువల్లి సార్ట్ ఫ్యాక్టరీలో 2,40,000 ముటుగుల ఉప్పు పాడైపోవడం చిటస్థించింది 10,900 ఇటుకూడా పాడైనాయి. 41,342 ఎకరాల భూమి మీదపున్న వంట నష్టపడడం, 41,671 ఎకరాల భూమిమీద ఇసుక వడడం కూడా చిటస్థించింది.

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎరపలవలన 302 డాక్ల రిపిరింగ్ నష్టపడినాయి. 87 రిపరేషన్స్, 81 చెరువులు, రెండుమైళ్ళ పొడవు గలిగిన ఫ్లడ్ బాండ్, 3,074 మైనర్ ఇరిగేషన్ పెర్కెయిలూ కూడా ఆ జిల్లాలో నష్టపడడం చిటస్థించింది. ఇవిగాక, రోడ్లు, బ్రిడ్జలు, కలీవర్స్ కూడా పాడైనాయి. సంకెలిలోపున్న నవమర్రిబుల్ బ్రిడ్జ్, కందివలనలోపున్న రోడ్ బ్రిడ్జ్ కూడా నష్టపడినాయి. ఈనష్టం దాదాపు ఏడు లక్షల అయిదువేలు ఉంటుందని అంచనా వేయబడింది. 8,400 గృహాలు పాడయి, 1.7 వతువులకు నష్టం కలిగింది. 52 వేల ఎకరాల విస్తీర్ణంగల భూమిలోనున్న వంట పాడైపోయింది. 5,500 ఎకరాల భూమిమీద ఇసుక పడింది.

ఇంతవరకు రెండులక్షల రూపాయలు విశాఖపట్నం జిల్లాలోనూ, ఒకటిన్నర లక్షల రూపాయలు శ్రీకాకుళం జిల్లాలోనూ సహాయ కార్యక్రమాల క్రింద ఖర్చు చేయబడింది.

నవంబరు 22 నుంచి 24 వరకు పరిసర వనలవల్ల స్టాండింగ్ క్రాప్స్ నష్టం కలిగింది. ఈ వివరాలన్నీ నేను ఇప్పుడు సర్కులేట్ చేసిన స్టేట్ మెంట్ వివరి భాగంలో చూస్తే తమందరికీ తెలుస్తాయి. ఇక, ఇప్పుడు తీసుకున్న చర్యల గురించి—ఇళ్లు పాడై పోయినవారికి 30 రూపాయలకు మించని భనాన్ని, 15 రూపాయలు విలువచేసే టెంబర్—అంటే పలక, వెదుళ్ళు వగైరాలను ఇవ్వడానికి నిర్ణయం జరిగి అమలులో పెట్టబడింది కొన్ని ప్రదేశాలలో ప్రజలయొక్క సహాయం ఉండనిచోట్ల ఉచితంగా నాలుగురోజులపాటు భోజనం పెట్టడంకూడా జరిగింది.

ఇంతవరకు ఎక్కెంటులోకి వచ్చినదానిని బట్టి రాష్ట్రం మొత్తంమీద 5,11,904 రూపాయలు యీ సహాయ కార్యక్రమాలక్రింద ఖర్చు అయినాయి. నేను చెప్పిన అంతల వల్ల 4,471 మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ పాడైనట్లు తెలుస్తున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్కు పడిన గండ్లను వచ్చే వ్యవసాయ సీజను నాటికి పూడ్చివేయించాలనే ఉద్దేశంతో మేనెల 1959 లోపుగా యీ పనులను అన్నింటినీ కూడా పూర్తి చేయించమని కలెక్టరులకు ఉత్తరువులు జారీచేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా, త్వరగా పని జరగడానికి, గట్టిగా పని జరగడానికి ఆ చెరువుల క్రింద భూములు ఉన్నవారికే ఆ కాంట్రాక్ట్స్ ఇవ్వవలసినదని కూడా నిర్ణయం జరిగింది. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ వర్క్స్ ను జాగు చేయడానికి చేయవలసిన పనికొనం అప్పుడే 25 లక్షల రూపాయలు శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా, లోటువచ్చిన డబ్బు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. డబ్బు కలెక్టరులకు పంపడం కూడా జరిగింది. త్వరగా పనులు జరగడానికి ప్రత్యేక సిబ్బంది కావాలంటే, ధరభాష్ట్ర పెట్టుకుంటే ప్రభుత్వంవారి శాంక్షను పొందవచ్చునని కూడా వారికి తెలియజేయబడింది. అప్పుడే కొంతసిబ్బందిని ఇవ్వడంకూడా జరిగింది. ఇంకా అవసరమైతే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇంతవరకు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో నష్టం ఎక్కువగా వున్నట్లు కనబడుతున్నందువల్ల ఇదివరకునుంచి ఉన్న బకాయిలు, లాండ్ రెవిన్యూ అప్పులు - వీటి వసూలు తక్షణం నిలుపు చేయవలసినదని ఉత్తరువులు జారీచేయబడినాయి. ఇంతవరకు వచ్చిన రిపోర్టుల ప్రకారం విశాఖపట్నం జిల్లాలోని చోడవరం, అనకాపల్లి, ఎలమంచిలి తాలూకాలలోనూ, శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని పాతపట్నం, పాలకొండ, బొబ్బిలి, చీపురుపల్లి, సాలూరు తాలూకాలలోనూ ఆ ఆర్థరులు అమలులో పెట్టబడినాయి. ఇతర తాలూకాలలో సంభవించిన నష్టం తెలిసిరాగానే అక్కడకూడా ఇటువంటి సహాయం చేయబడుతుంది. ఇప్పుడు పంటలు నష్టపోయిన ప్రాంతాలలో ప్రస్తుతం వన్నుల వసూలు వగైరాలు నిలుపు చేసినా, వాటిని పూర్తిగా రద్దుచేసే విషయంకూడా ప్రభుత్వం యొక్క ఆలోచనలో

పున్నది నష్టపడిన ఘాములు ఎక్కువ ఉన్నాయి అనే రేచా ఉంటుంది. అందువల్ల ఆ ఘాములను ఇంటెన్సివ్ గా అజమాయిషి చేసి ఏయే ఘాములు ఎంతెంత నష్టపడినాయో రక్షణమే తెలుపబడినదని దానికి సంబంధించిన ఉద్యోగస్తులకు నేను అక్కడ వుండగానే ఉత్తరువులు జారీచేశాను. అజమాయిషీ అంటే సభ్యులకు లబ్ధమయ్యే ఉంటుందని ఊహాను. అందుకు సంబంధించిన ఆఫీసరులు పగిలి పోలానికి వెళ్ళి అజమాయిషిచేసి అడంగులులో వ్యయించి జరుగుతుంది. ప్రభుత్వం వారు ఇందుకు సంబంధించి డైరెక్టివ్ ఇస్తూ చేశారు. ఈ సందర్భంలోనే నేను మరొకవిషయం చెబుతున్నాను. నేను మైసూర్ ఇరిగేషన్ షార్ట్ల విషయంలో కొన్ని అంశాల చెప్పినాను. అంతంత ఎక్కువగా ఉంచాలనే అభిప్రాయం కొంతమంది సభ్యులకు ఉండవచ్చు. నిజంగా ఎక్కువే ఉంటాయేమో చూడను నేను అక్కడవుండగానే శ్రీరామకం, విశాఖపట్టణం జిల్లాల రిలీఫ్ కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి రిపోర్టుల నమనరించి రిస్టులు టైప్ చేయించి వారివారి దగ్గర పెట్టుకోవలసివదనీ, ఆ రిలీఫ్ కమిటీల వారు సభ్యులు వచ్చినట్లయితే ఆ రిస్టు చూపించి అనుసరించే మార్పులు చేయాలంటే చేయవలసినదని ఉత్తరువు చేశాను. ఆచే నాకు ఇచ్చిన రిస్టులోవున్న అంశాలకు ఇప్పుడు ఇంకా కొన్ని షార్ట్లు. ఇప్పుడు రెండు జిల్లాల మైసూర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ కు సంబంధించిన టైపు చేయబడిన రిస్టులు నాదగ్గర ఉన్నాయి. ఇంకా ఏమైనా ఇందులో చేర్చవలసివుంటే గౌరవసభ్యులు ఇక్కడ నాతో చెప్పవచ్చు, లేకపోతే జిల్లా కలెక్టరుల దగ్గరవున్న రిస్టులో మార్పులు చేయవచ్చు. మనం యీరకంగా పని చేసినట్లయితే ఏదీకూడా కనుచూపుతోంది దాటి పోతుండా నడాయం చేయడానికి వీలు అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీరామకం విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో నేను ఇప్పుడు చెప్పిన అంశాల పక్కా 9,871 ఎకరముల భూమిమీద ఇసుక వచ్చి పడింది. ఆ ఇసుక కొన్నిచోట్ల 4 లేక 5 అడుగుల లోతువుంది, మరికొన్నిచోట్ల అర అడుగులలో మూత్రమే వుంది. అందువల్ల, వీటిన్నిటిని చూచుకొని, ఎట్లా దాగుచేయాలనే విషయం ఒకటి వున్నది సాధారణంగా, బుల్ డోజర్స్ అయితే దాగుచేస్తాయనే ధోరణి ఉన్నది. కాని వాటివల్ల, రైతులకు నష్టంకూడా ఎక్కువ అవుతుంది, ఖరీదుకూడా ఎక్కువ అవుతుంది. అయినప్పటికీ ఇప్పటికీ కొన్ని బుల్ డోజర్లను పంపించే ఏర్పాటు చేశాము. ఇంకా కావాలంటే పంపించడానికి ఏమీ అభ్యంతరంలేదు కాని, యీ సిస్టమ్ వల్ల రైతుకు ఎక్కువ నష్టం కలుగుతుందని అనుభవంవల్ల తెలుస్తున్నది. అందువల్ల బుల్ డోజర్స్ కాకుండా, యింకా ఏమైనా పద్ధతులు ఉన్నాయా అనే విషయం ఆలోచించమని ఆగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారిని కోరినాము. వారు కొంతమంది ఎక్స్ పర్ట్స్ ను పంపించి యీ విషయమై ఆలోచిస్తున్నారు. అన్నిచోట్లకూడా తక్కువీలోస్తు.

రిక్లమేషన్ ఆఫ్ లాండ్ కూ, వర్చేజ్ ఆఫ్ అగ్రికల్చరల్ ఇంప్లిమెంట్స్ కూ, కేటిల్ కూ ఫార్మ్ కూ—అన్నింటికీ కూడా శాంక్షన్ చేయవలసినదని అందుకు సంబంధించిన అధికారులకు చెప్పాము. కావలసిన ఫండ్స్ అన్నీ కూడా వారి చేతులలో పెట్టాము.

నేను ఇంకొక విషయం కూడా యీ సందర్భంలోనే చెప్పవలసియున్నది. లాంగ్ స్టాండింగ్ వ్యవహారాలు కొత్తగా నుయ్యి త్రవ్వకోవడం, బండి కొనుక్కోవడం, ఎద్దులను కొనుక్కోవడం—ఇటువంటివాటికి ఒక సంవత్సరం అప్పుమాత్రమేగాక ఎక్కువకాలం అప్పులు కావలసివుంటే ఇచ్చే విషయం కూడా ఆలోచించవచ్చు.

విజయనగరం ప్రక్కనవున్న నడిపల్లి అనే చోటవున్న కోవరేటివ్ పంపింగ్ స్కీమ్ కూడా కొట్టుకుపోయింది. వాటికీ కూడా కావలసిన లాంగ్ టరమ్స్ లోన్స్ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించడానికి ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. రైతులకు కావలసిన ఎరువులు పంపించడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి.

పల్లపు ప్రదేశాలలో హరిజనులు కట్టుకుని కాపురం వుంటున్న ఇళ్లు ఉన్నాయి వారికి మెరక ప్రదేశాలలో స్థలాలు చూపించవలసియున్నది. ఇలాంటి ఉష్ణపరిస్థితి వచ్చినప్పుడు వారు కదిలి మరొకచోటకు వస్తామంటారు. మళ్లా నెలరోజులు పోయేటప్పటికి వారి పెద్దలకాలం నుంచి కాపురం వుంటున్న ప్రదేశాలకు వెళ్లిపోతామంటారు. మనిషికి తన దేశం మీద ఎల్లా ప్రేమ వుంటుందో అల్లాగే తన పెద్దలనుంచి కాపురం వుంటున్న ప్రదేశం మీద కూడా ప్రేమ ఉంటుంది. ఏమైనా, వారికి మెరక ప్రదేశాలలో గృహవసతి ఏర్పాటు చేయవలసిన అవశ్యకత వున్నది. అందుకు తగిన ఏర్పాటు జరిగింది. ఈ విషయమై, సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వారు చర్య తీసుకుంటున్నారు.

ప్రభుత్వ దృష్టిలోకి P. W. D. Works చాలా వచ్చాయి. అందులో కొన్ని sanction కూడా అయినాయి. కదం ఆనకట్ట వద్ద ఎం. మి. డి. పైళ్ళ గట్టు కోసం 8 లక్షల రూపాయలు, flood banks to Nagavali basin కోసం 14 లక్షలు రూపాయలు ఇంతవరకు sanction అయినాయి. మిగిలినవన్నీ కూడా నామిత్రులు చూస్తున్నారు. వాటికి తగిన మరమ్మత్తులు సకాలంలోనే జరిగే వ్యవహారం నడుస్తోంది. ఇప్పటికీ ప్రభుత్వానికి వచ్చిన estimates ప్రకారం—యింకా చాలా రావాల్సి—117 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చు పెట్టవలసి ఉన్నది. ఇందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి సహాయం కూడా అడిగిము, వారు “భారత దేశం మొత్తానికి ఒకే

scale నిర్ణయించాము, ఆ ప్రకారం యిస్తా" మని చెప్పారు. ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ Emergency Fund లని వున్నది. మన రాష్ట్రంలో (a) ఒకటి రూపాయల వరకు లబ్ధి ఉన్నది. 75 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుకొన్న, రెండువార ఆ ఖర్చు రెండుకోట్ల రూపాయలకు రోపయిసుదో 50%, రెండు కోట్లకు మించిన ఎడల 75% వరకు రామిస్తామని చెప్పారు. దానిని విరియూగింగుమోనే యిచ్చా వేసి, ఇంకా ఎంత వరకు వీటిని దాగుచేయాలో, ఈ సప్టాన్ని ఏవిధంగా లొంగించాలో చూచుకోవాలి. కాని ఒక్క విషయం మాత్రం ఈ సందర్భంలో మనం చూపిలో పెట్టుకోవాలి. Capital worksకు చేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమి సహాయం చేయదు. Repairs and re habilitationకు సంబంధించినంతవరకు వారు పెట్టా conditions ఈ రోజు వారు సహాయం చేస్తారు. మనకు చాలా ఖర్చులయ్యేట్లు ఉంది. ఇప్పటికి వచ్చిన estimates ప్రకారం 117 ఒకటి రూపాయలు ఖర్చు ఉండే, ఇంకా ఎంత అవుతుందో తెలియదు. మనకుగా వ్యవహారం చేస్తామని మార్చున్నాము. ఇది ఆము ప్రభుత్వంవందని అనిపిస్తున్నాను. నేను చెప్పినది షేడ్యూలరులైన విషయం. ఒక్క సారిగా—కొంచెం హెచ్చు రగ్గుగా—రాష్ట్రంలోని 21 జిల్లాలో 15-16 జిల్లాలకు ఈ విధంగా సెషన్ ఒకేసారి, ఒకే seasonలో ఒంగిదం నిజంగా చాల విచారకరమైన విషయం. కాని ఇది మూడువసరానికి మించి, దైవం ఇచ్చిన దురదృష్టం పెళ్లి వచ్చిన పరిస్థితి. కానీ "ధీరులు పిమ్మనిహానలమాన్యులగుచున" అన్నట్లు ప్రజలు, ప్రభుత్వం, కానన సమూహ కూడా ఈ ఉష్ణాలన్ని ఎదుర్కొని, కార్మికాభివృద్ధి సాధించుకోవడంలోనే మనయొక్క శక్తి సామర్థ్యాలను ప్రదర్శించవలసి యున్నది. విపరీతమైన ఆందోళన చేసికోవలసిన అవసరం లేదు. నేను యిప్పుడు చెప్పిన విషయాలలో ఏమైనా రేచాలంటే—ఉన్నాయని నాకు చూడా తెలుసు, ఉండవచ్చు—వాటిని ఎప్పటికప్పుడు నా దృష్టికి, ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తే, ఎక్కడ లోపాలంటే అక్కడ సరిచేసి, రాష్ట్రవికాసశక్తి ఉన్నంతవరకు ఈ కష్టాలను తొలగించే వ్యయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య జరిగిన కార్యకలాపాలలో 1, 2 చోట్లరప్ప వర్షాలు చేసిన సహాయం అత్యధికంగా ఉంది. ఉదాహరణకు 1953వ సంవత్సరంలో గోదావరికి వరదవస్తే; గట్టు ఇంకోగంటలో తెగి పోతుందని తెలిసిఉండికూడా వర్షాలు వారి ఇండ్లలో పడుకొన్నారు; గట్టును బలపరచడానికి ఒకరట్ల మట్టిపోయడానికికూడా సిద్ధంకాలేదు. కాని ఈనాడు అలాకాదు; వర్షాలు అత్యధికంగా సహాయం చేశారు: వర్షి వట్టడం, వర్షివల్లెనుంచి వచ్చి కొంచెం యించుమించుగా 70 వేలనుంచి లక్షమంది జనం గోదావరి గట్టుమీద నిలిచి ఉండి ఎక్కడా గండి పడకుండా కాపాడారు. ఈ సందర్భంలో అన్నిచోట్ల ఉద్యోగస్థులు అవగమమునై వ్యవహరించి లంకల నుంచి వర్షాలను ఖాళీచేయించి దియడం

ఓకు తీసుకురావడంలోను; తదితర సహాయ కార్యక్రమాలలోను తోడ్పడ్డారు. శ్రీకాకుళంలో నవీనుంచి నీరుపొంగి కొన్నిచోట్ల వది అడుగులలోతు నీరుఉన్నట్లు కూడా Map లో కనిపిస్తుంది. అటువంటిచోట్ల ఉద్యోగస్తులు ఎంతోకృషి చెశారు. వారందరికీ, ప్రజానీకానికి నా హృదయపూర్వకమైన దన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను. ఇకముందుకూడా ఈ రకమైన పట్టుదలతోనే కార్యక్రమాల్ని సాగిస్తూ; దైవికంగా వచ్చిన కష్టాల్ని పూర్తిగా తొలగించుకో లేకపోయినా, దానిని సహనయోగ్యంగా చేసికొనే యత్నం మనం చేసుకోవచ్చునని గౌరవసభ్యులకు మనవిచేస్తూ; ప్రత్యేకమైన లోపాలను గురించి సహాయం చేయవలసిందిగా మా దృష్టికి తీసుకొని రావాలని మిక్కిలి కోరుతున్నాను. మేము చేయగల సహాయంకూడా పూర్తిగా చేస్తామని మనవిచేస్తూ ఈ Statement సభవారియెదుట పెడుతున్నాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) : మంత్రిగారు శెలవిస్తూ data తమ ఎద్దకూడా సిద్ధంగా ఉన్నదనియు, కావల్సే సభ్యులువచ్చి చూసుకోవచ్చున్నారు. ప్రతి వారూ వచ్చి చూసుకోవడం సాధ్యంకాదేమో! కాపీలు తీసి ఆయా జిల్లాల సభ్యుల కైనా అందచేస్తే బాగుంటుందేమోనని నా మనవి దానిని గురించి ఏమైనా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : అది అసాధ్యమైన విషయమంది. ఒక్క శ్రీకాకుళం, విశాఖజిల్లాలకు చెందిన Minor Irrigations కు సంబంధించినవే ఆరువేల వరకు ఉన్నాయి. అవన్నీకూడా డ్రైవు కావాలంటే సాధ్యంకాదు. లచ్చన్నగారు కావాలంటే ఆ లిస్టు ఈవేళ పట్టుకొని వెళ్ళి, రేపు తెచ్చిఇస్తే మళ్ళీ ఇంకొకరు చూసుకోవచ్చు కార్యకలాపం జరిగేమార్గం చూసుకోవాలి కదా?

శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు (నరసపట్నం - జనరల్) : ఇప్పుడు రెవిన్యూమంత్రిగారు Minor Irrigations చెరువులు ఎగైరాల కోసం డబ్బు sanctionచేసినట్లు, మే 15వ తేదీలోపల మరమ్మతులు పూర్తిచేయ వలెనని ఉత్తరవులు పంపినట్లు శెలవిచ్చారు. Major Irrigations విషయంలో ఏమి శెలవిచ్చారో తెలియచేస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : వాటి విషయంలోకూడా ఆదేవిధంగా ఉత్తరవులు పంపబడ్డాయి. ఆ విధంగా వనులు జరుగుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణరాజు : మే 15వ తేదీకేనా?

26 1st December 1958 Statement on the damages caused on account of recent heavy rains and floods in certain parts of the state and the relief measures undertaken or proposed to be undertaken.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : చేయగలిగిన దంతా పూర్తిచేస్తామని మనవి చెప్పాను. ఏదయినా జరగజోతే అది పూర్తవుతుంది. Major Irrigation అంటే కాటా నదికి Dam కట్టడం పూర్తవుతుందా, అంటే ఎవరు చెప్పగలరు ముమ్మారులు సంబంధించినవరకు చేయగలము. కొత్తగా నీమైన పట్టపంపి వస్తే కొంతరాలం పడుతుంది.

శ్రీ రాజా సాగి సూర్యనారాయణ రాజు : ఈ సినియాల తెలియజేసి నందుకు మంత్రిగారికి అధినందనలు తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ డా. వి. నర్సింగరావు : కొత్తవాటి విషయంలో చాలా సర్వే జరుగు తుంది రాజుగారికి అన్నీ తెలుసు.

శ్రీ మహమ్మద్ రహంతుల్లా షేక్ (రచిత) : ఇప్పటికే చాలా అలనా అయిపోయింది. మంత్రిగారు తెలివిస్తూ రాన్ని పనులు ప్రారంభించామని చెప్పారు. కానీ కడపజిల్లాలో పనులు ఎక్కడా ప్రారంభించలేదు. రాకపోకలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన report లో శ్రీరామకోట జిల్లాకే ఎక్కువ నష్టం వచ్చినట్లు ఉంది. కానీ కడప మున్సిపాలిటీకి 50 వేల రూపాయల వరకు నష్టం వచ్చినట్లు ఇదే రోజున తెలియ చేశాము; ఆ విషయం ఈ report లో లేదు.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : వగిరి ఊరుకు వచ్చినట్లుం ఇక్కడ చేయలేదు శ్రీరామకోటలోని విపరీత పరిస్థితి కడపలో లేదు. నష్టం ఏరికంటే జరిగింది. శ్రీరామకోటలో జరిగినవని కడపకు జరిగలేదు గనుక, అక్కడ ఎక్కువ నష్టం వచ్చిందని చెప్పాను. వగిరి ఊరుకు జరిగిన నష్టం వివరాలు అడుగుతుంటే అంద్రలోని 20 జిల్లాల వివరాలు వ్రాయవలసి వస్తుంది. రహంతుల్లా గారు ఎక్కడినో పెన్సిపోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ వేళే ఆ విషయం మనముందు పెట్టడానికే ప్రయత్నం చేస్తే, దానిని గురించి ఎల్లండి వారు లేకపోతే సమాధానం చెప్ప బడదు.

శ్రీ పి. వెంకటసుబ్బయ్య (రాజంపేట-రిజర్వుడు) : మంత్రిగారు కడపలో ఏమీ మునిగిపోలేదన్నారు. అక్కడ లొమ్మిదవందల ఇండ్లు కొట్టుకు పోయాయి.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : నేను అక్కడ తెక్కపెట్టాను; గొర్రునమ్మలు విలపించుకోకపోకే సరి. 5,700 ఇన్చు కొట్టుచుపోయాయని ఉపన్యాసాల్లో చెప్పాలి కాని. ఇక్కడ చర్చించగవానికి వీలేదు.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి (బద్వేల్) : అయ్యో! అసలు కడప గురించి ఈ రిపోర్టులో 4, 5 లైన్లుకంటే ఎక్కువలేదు. ఇదేనా కడప గురించి వచ్చిన భోగట్టా.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : లైన్లు పొదుగును బట్టి damage జరుగదు. లైన్లు ఎక్కువ, తక్కువలను బట్టి యిచ్చే డబ్బు యివ్వకుండా పోరు. (నవ్వు). ఆ comparison ఏమిటో నాకు అర్థం కాకుండా ఉంది అధ్యక్ష! ఈ సందర్భంలో నాది ఒక మనవి ఈ రిపోర్టుపై ఎలాగైనా ప్రత్యేకంగా ప్రైము కేటాయిస్తున్నారు. నేను ఇప్పుడు సభ్యులను అందచేసిన సెక్షన్లలో లోపాలు ఏమిటో ఆరోజున చెప్పిపెచ్చి ఇప్పుడు off hand గా కడపను గురించి, కర్నూలు గురించి అమలాపురి గురించి చూట్లాడడం మొదలు పెడితే దానికి చివర మొదలు ఎక్కడ? రత్న సభాపతిగారి లాంటి సభానాయకులే యిలా మొదలు పెడితే (నవ్వు).....

మిస్టర్ స్పీకర్ : సభా నాయకులు అసకూడదు. పోరీ నాయకులు అని అనండి.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : ఆయన, అంత గొప్పవాడే :

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి : మాదగర information లేకపోతే, ఏమి సలహాలు యిస్తాము ఈ 4,5 లైన్ల మీద ఏమి యివ్వగలం ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : కాబట్టి ఏమంటారు ?

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి : వారి దగ్గర యింకా information ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారికి వ్యాసి తెప్పించుకోండి.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : నిన్న ఉదయం 11 గంటల వరకు వచ్చిన information అంతా యిందులో పొందు పరిచాను. నాదగ్గర లేని information ఎక్కడనుంచి యివ్వగలను? అందుకనే “ఎవరికి తెలిసిన information వారు యివ్వండి, దానిపై తగిన చర్య తీసుకొంటాను” అని మనవి చేశాను. ఈ రిపోర్టు పైపు అయి పచ్చేనరికి, రత్నసభాపతిగారు నాదగ్గరే ఉన్నారు; వారికి చెప్పేనుకూడ. Last munite information యిచ్చాను. అందుచేతనే తగిన సలహాలు యివ్వమని మనవి చేశాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రహందల్లాగారు ఏమంటారు ,

శ్రీ మహమ్మద్ రహందల్లాగార్ : ఈ రిపోర్టు ఎరవవచ్చిన పాఠం రోజులకు మునిసిపాలిటీవారు పంపించారు. అందులో 50 చేరు నష్టం పెచ్చిందని .

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ రోజున సుకు సమయం యిస్తాను, అప్పుడు యిది అంతా చెప్పవచ్చును. ఇది రెండు మూడు రోజులు పోయినవరకువార, చిప్పులు చేస్తాను. రిపోజితే మంత్రిగారికి వ్రాసి భోగట్టా చెప్పించుకోండి. వారికి వాటిని జరిగి చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉంటారు.

శ్రీ పి. నరసింహ అప్పారావు (పాల్వంచ): ఫలానా రోజు ఆని specific గా చెబుతే దాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఫలానా రోజు అని ఎందుకు చెప్పను ? అలా చెప్పే దుండా ఎలా చేస్తాము .

శ్రీ జి. నరసింహమూర్తి (అమలాపురం-జనరల్) : మంత్రి గారు చేసిన ప్రకటనపై ఏరోజున అనుమతి యిస్తారో, చెబుతే దాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆ విషయంలోనే యిప్పుడు చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఎరుచనాయుడు (సాలూరు-జనరల్) : స్టానిక సంస్థలలో రోడ్లు, అడ్డు నష్టమైనవిని మంత్రిగారు చెప్పారు. దానికి అర్హత సహాయం ఏమైనా చేస్తారేమో చెబుతే దాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వాటి అన్నిటిగురించి మంత్రిగారికి వ్రాయండి. ఇది ఏరోజున పెట్టుకుందాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి): గుంటూరు జిల్లాలో గాలి వాన వచ్చింది. దానిగురించి latest information ఏమైనా ఉంటే అందజేస్తే దాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇది చర్చకు వచ్చేసిన ముందు వ్రాసి తెలిపింది ఈ రిపోర్టు అందదు బాగా చదువుకోండి. ఎవరి నియోజక వర్గాలనుంచి అయినా ఏదైనా information వలసిన వస్తే మంత్రిగారికి వ్రాసి తెలిపికోండి. అందరూ రెడీగా ఉంటే ప్రత్యేకంగా ఒక పూట పెట్టుకోవచ్చు.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : ఎంతమంది మాట్లాడినా, ఉపన్యాసాలు యివ్వాలంటే, చాలా స్వల్పమే పడుతుంది. మీరైనా time limit పెడవారు కదా : కొంతమంది యిక్కడ మాట్లాడి, మిగిలినవారు information అందజేస్తే ఎక్కువ సహాయం చేయడానికి వీలుగా వుంటుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : ఒకపూట టైము కావాలి

శ్రీ కె. వెంకటరావు : నాకు అభ్యంతరం ఏమీలేదు. దీనిపై చర్చచేయడానికి ఒకరోజు కేటాయిస్తే యింకా రొటీన్ బిల్లు చాలా వున్నాయి, అవి త్వరగా ప్యాసుకాకపోతే కష్టం. అనైన్ మెంట్సు, estate duties resolution మొదలైనవి వున్నాయి. మనకు కావలసినది తగినంత ఎక్కువ సహాయం జరగడం; దీనికి కావలసినది సభ్యుల సూచనలు. అందుచేత మీరు ఆలోచించి నిర్ణయం చేయండి.

శ్రీ యం. సత్యనారాయణ రాజు (చీపురుపల్లి-జనరల్) : దీనిపై సర్దిమంగా చర్చ జరగాలంటే ఒకపూట కావాలి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) : ఎలాగైనా ఒకపూట అవుతుంది. మిగిలిన బిల్లులను మనం adjust చేసుకోవాలి.

మినిస్టర్ స్పీకర్ : దానికి మనం ఏమీ చేస్తాము. ఇంకో రోజు ఎక్కువ కూర్చోవలసివస్తే కూర్చోవాలి. దిశంబరు 21కి కాకపోతే 23కు అవుతుంది. మంత్రులు, సభ్యులు అందరూ కూర్చోవాలి. కాబట్టి ఒకపూట, ప్రశ్నోత్తరాల ఆనంతరం, 3 గంటలు చర్చ చేయుటకు అనుమతిస్తున్నాను. ఏరోజున అయినా సరే మంత్రి గారికి అనుకూలమైన తేదీ చెబుతే సరి.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : శాసనసభ జరిగే రోజులలో ఏరోజైనా సరే :

మినిస్టర్ స్పీకర్ : కొన్ని సంగతులే :

శ్రీ కె. వెంకటరావు : అక్కడ సంగతి నాకు తెలియదు. నేనైతే ఎక్కడకు వెళ్ళను. 4 తేదీన non-official day. ఆ రోజున సభ్యులకు పూర్తి అవకాశం యివ్వాలి. ఆ రోజు disturb చేయకుండా ఎప్పుడు వేసినా సరే :

మినిస్టర్ స్పీకర్ : 10వ తేదీన వేయమంటే వేస్తాను. లేకపోతే ఎల్లండి అయినా సరే :

(శ్రీ) కె. వెంకటరావు : 5వ లేదీపరమ నాకు సంబంధించిన బిల్లు పెడతారని చెప్పారు. నాకు కేటాయించిన రోజులలో యింకా తగ్గించేస్తే చాగుందని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఎప్పుడైనా సరే తమసేవ చేయడానికి నా అధ్యంతం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 10వ లేదీపి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య : అధ్యక్ష : ప్రభుత్వంవారి బిల్లులు యింకా కొన్ని వ్యాపకం అనినవి ఉన్నాయి. చివరకు గత శాసన సభలో విడిచిపెట్టబడినవి వల్ల సర్వీస్ టిమిషన్ రిపోర్టు మొదలైనవి ఉన్నవి. అందుచేత మనం ఎజినెస్ అడ్వైస్ లు చూపుతూ చూద్దామని, ఈ లేదీని నిర్ణయిస్తే గాగుంటుందేమో :

మిస్టర్ స్పీకర్ : 10వ లేదీపి post చేస్తున్నాను. ప్రతివాదికి Business Advisory Committee అక్కర లేదు.

(శ్రీ) వి. రెడ్డి సహాధి : అధ్యక్ష : మంత్రిగారికి వ్రాసి భోగిట్టా రెండు కోసుల చదులు నలహా యిచ్చారు. మేము వ్రాసినదానికి సమాధానం పంపమని మంత్రిగారికి ఆదేశం యివ్వమని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారే స్వయంగా offer చేస్తుంటే.....

(శ్రీ) కె. వెంకటరావు : నా అంటుంటే నేనే యిస్తానని చెబుతున్నప్పుడు condition పెట్టడం వాగలేదు. ఇచ్చిరారని అంటే నావక్కులేనిది నేను ఎలా యిస్తాను ? ఈ విషయంలో రత్ననవాసరిగారికి ప్రరేప్రెసర హక్కు ఏమిలేదు మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రెండవ మంత్రిగారి రిపోర్టులో, మన రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల పరచులు గురించి ఉన్నది. 10వ లేదీపి దానిపైన చర్చచేయుటకు అనుమతిస్తున్నాను మూడు గంటలు చర్చచేయవచ్చు. Now we shall take the District Boards Bill.

GOVERNMENT BILLS :

THE MADRAS DISTRICT BOARDS (AMENDMENT) (ANDHRA PRADESH AMENDMENT) BILL, 1958.

(శ్రీ) బి. శంకరయ్య (బుచ్చిరెడ్డి పారెం - జనరల్) :- అధ్యక్ష. డిస్ట్రిక్టు బోర్డుకు సంబంధించిన బిల్లు తెలుగులో నమూనా అందచేయలేదు :

Questions and answers తెలుగులో ఇవ్వకపోయినప్పటికి ప్రజల జాబితాను తెలుగులో గూడ అందిచేస్తున్నారు. తెలుగు బిల్లును సప్లయ చేయించు పోయిన ఎడల ఇంగ్లీషురాని సభ్యులకు ఇబ్బంది కలుగుతుంది. సవరణలను ఇవ్వటానికి బిల్లుంది కలుగుతుంది. కనుక ఇకముందయినా తెలుగులో బిల్లులను సభ్యులకు అందిచేయించాలని మిమ్మల్నను కోరుతున్నాను

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :- ఉర్దూలో కూడ ఇస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : స్పీకర్ ఇషవదీతే ఉర్దూలో publish చేయవచ్చు. కాని తెలుగులో compulsory గా publish చేయాలని అన్నాము. కొత్తరూల్ ప్రకారము తెలుగులో publish చేయవలసిందే.

శ్రీ కె. వెంకటరావు :- నా బిల్లు తెలుగులోనే publish చేశాము. మొన్న నేను పదివిన తెలుగును విని శంకరయ్యగారితో సహా అంతా నవ్వారు. ఆ తెలుగును చూచి ప్రజలలో నడవటానికి శంకరయ్యగారు కృషి చేస్తారని నేను అనుకున్నా. అయినా తెలుగులో publish అవుతోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మంచి భాష అయినా, కాకపోయినా తెలుగులో publish చెసితిరాలని ఒక రూల్ ప్రావృత్తమవుతుంది తప్పక తెలుగులో publish చేయవలసిందే. ఇది చిన్న బిల్లు కనుక ఈ రోజుకు allow చేస్తున్నాను. ఇక ముందు తెలుగులో కూడా publish చేయ గోరుతాను. లేనిచో బిల్లుల విషయంలో కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడుతుంది.

The Minister for Local Administration & Labour
(Sri D. Sanjivayya) : I move :

“That the Madras District Boards (Amendment) (Andhra Pradesh Amendment) Bill 1958 be read a first time.”

ఇది చాలా చిన్నబిల్లు. జిల్లాబోర్డు సెక్షన్ ఆఫీసర్ల పదవీకాలం డిసెంబరు 10 తో పూర్తిఅవుతుంది. ఇంకా వున్న 9 రోజులలో alternative arrangements ను మనం చేసుకోలేము కనుక ఈ బిల్లు ప్రతిపాదిస్తున్నాను. ఇంతకు పూర్వం స్థానిక సంస్థల శాఖను నిర్వహించిన బ్రిహ్మానంద రెడ్డిగారు white paper ను circulate చేశారు. తదుపరి భారత ప్రభుత్వం నియమించిన బిల్లునితరాయ్ కమిటీ తమ నివేదికను సమర్పించింది. ఆ కమిటీ సిఫార్సులను మేము అంగీకరించి బిల్లు సమీక్షలను, జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయాలని

The Madras District Boards (Amendment)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

నిర్ణయించాము ఆ విల్లు బిల్లోనే ఎనెంట్ల ముందుకు రావోలెంది దానిని 1958
కావాలి కనుక 10-12-58 పెరికు వారి పదవీకాలాన్ని పొడిగించాలని మేము అనుకు
తున్నాము. అంతకాలము పడుతుందిని మేము అనుకోవటం లేదు. ఏప్రిల్
1 లోగానే జిల్లా పరిషత్లను ఏర్పాటు చేయాలని అనుకొంటున్నాము. వెనువెంటనే
బ్లాకు ఏమిటీలు కూడా ఏర్పాటు చేయబడరాయి అందువల్ల “The date on
which the newly elected members will come to Office”
అనేదానిని తీసివేసి “the date on which the powers, duties and
functions of the concerned District Board are transferred
to a Zilla Parishad under any enactment of the State
Legislature relating to the constitution of Zilla Parishads”.
అని పెట్టాము. దీనిని ఏ amendment లేద సవరణ అమోదించాలని చోటు
చున్నాను.

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైసూరు): ఇది చాలా పెద్ద బిల్లు
చెబూనా సభ్యులు వెంటనే ఆమోదించాలని కోరుతూ మంత్రిగారు దీనిని ప్రతి
పాదించారు. చిన్న బిల్లులు అంత కాలము ఎందుకు కోరవలసి వచ్చిందో నాకు
అర్థం కావటం లేదు. బ్రిష్టునందంపెట్టిగారు white paper సమర్పించి ఏదాని
చాటింది. జిల్లా పరిషత్తులు, బ్లాకు ఏమిటీలు ఏర్పాటుచేస్తామని వారు చెప్పి సంపూర్ణం
చాటింది. అయినా ఇంకవరకు వాటి స్థాపన ఆరుగవ పోగా రోజులు యింకా
extend చేయాలని మంత్రిగారు చెబుతుంటే ఆంధ్రానికి గల కారణాలు ఏమిటో
నాకు తెలియటం లేదు. జిల్లా చోట్లట ఆర్థిక, విద్య, ఆరోగ్యము, సహకారాలు
విషయాలపై అధికారము వుంది. రోజులు 11 జిల్లాలలోను జిల్లా చోట్లట
6 కోట్ల రూపాయల పెరికు ఖర్చుచేయటం జరుగుతోంది. ఈ ఖర్చును ప్రభు
వశీకరించుకోవడం సంపూర్ణంకా కలెక్షన్లు డిపెండగా ఖర్చు చేయటం
జరుగుతోంది. పెరిషల్లపలన, అనావృద్ధి వలన, అరిపుష్టి వలన మనరాష్ట్రములోని
కలెక్షన్లకు పని ఎక్కువగా వుంటుంది కనుక ఈ జిల్లా బోర్డుల వ్యవహారాన్ని
కలెక్షన్ల P. A లు చూస్తారని మంత్రిగారు చెప్పారు. దానివల్ల P. A లకు తమ
ఇష్టం వచ్చినట్లుగా పనిచేసే అవకాశం లభించింది.

జిల్లాలలో ఎక్కువేషన్ పరిస్థితి అధ్యక్షముగా వుంది. ఎలమెంటరీ స్కూల్స్
గతనవత్సరము 948 వుంటే ఈ సంవత్సరము 1,068 వున్నాయని చెప్పటం జరుగు
తోంది. పెరిషల్లరీ స్కూల్స్ గతనవత్సరము 488 వుంటే ఈ సంవత్సరము 498
వున్నాయని తెలుస్తున్నది. అంతే మొత్తంపై జిల్లాకు మూడురూపాయల పెరికాయి.

The Madras District Boards (Amendment)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

వాటికి 277.63 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టటం జరుగుతోంది. ఇంత మొత్తమును P.A లే ఖర్చుచేయటం, స్పెషల్ ఆఫీసరుగా కలెక్టరుగారు ముద్రివేయటం జరుగుతోంది.

ఎన్నికలు జరుపుతామని చెప్పి Voters list తయారుచేయటం జరిగింది దానికి కొన్ని లక్షల రూపాయలను ఖర్చుచేశారు. కాని పని ఇంతవరకు జరుగలేదు జిల్లాబోర్డులలోని స్కూల్స్ లో teachers ను transfer చేయటం విపరీతముగా వుంది. రాజకీయ కారణాలను దృష్టిలో వుంచుకొని ఇవి జరుగుతున్నప్పటికీ వీటిపై స్పెషల్ ఆఫీసరు నరైన చర్యలు తీసికోవటం లేదు. జిల్లాలలో ఉండులు, హాస్పిటల్స్ వున్నా డాక్టర్లు వుండటంలేదు.

ఇన్ని విషయాలున్నప్పటికీ జిల్లాబోర్డుల అభివృద్ధికి మంత్రిగారు యేమైనా పర్యయత్నం చేశారా అంటే యేమీ చేయలేదని చెప్పాల్సిన అవసరం వున్నది. జిల్లా బోర్డుల Special officer ల కాలం పొడిగించాలని శాసనసభ ముందుకు తీసుకు రావడం బాగానేవుంది కాని వాటి అభివృద్ధిని గురించి యేమీ చేయడంలేదు. ఆసు వత్తులలో డాక్టర్లు లేరు. ఆ విషయం పరీభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే డాక్టర్లను వేయ దానికి పరీభుత్వం పర్యయత్నించలేదు. అందువల్ల Special officers చేతులలో జిల్లా బోర్డులను వుంచడంవల్ల ఫలితం లేదు. మంత్రిగారు ఎప్పటికప్పుడు, ఏచే్చె నంపత్సరం డిసెంబరు, పదిపతేదీ వరకు గడువు పెంచడని కోరడమే జరుగు తున్నది. కాని జిల్లా పరిషత్తులకు సంబంధించిన బిల్లును ఎప్పుడు తెస్తారో తెలియ వరచడంలేదు. ఏప్రిల్ మొదటి తేదీనాటికే లెస్టామని చెబుతున్నారు. దానిపైన వారికి విశ్వాసం వుంటే ఏప్రిల్ మొదటితేదీవరకు మాత్రమే ఎందుకు పెట్టకూడదు? గతసంవత్సరంకూడా యిదేవిధముగా గడువు ఆడగడం జరిగింది. తిరిగి మరొక సంవత్సరం జిల్లాబోర్డులకు ప్రాణం పోసినట్లువుతుంది. కాని యిదివరకు యిచ్చిన హామీలు, చేసిన వాగ్దానాలు ఆచరణ రూపంలో పెట్టినట్లుకాదు. జిల్లాబోర్డు ఆసు వత్తులలో మంత్రసాములు లేరు. దానికి తగినచర్య తీసుకోలేదు. ఆసువత్తులలో మందులు లేవని అనేకసార్లు పరీభుత్వం దృష్టికి తేవడం జరిగింది. ఆసువత్తులోని మందులకు 750 రూపాయలు మంజూరయితే దానిలో మూడవవంతు packing charges కే పోతున్నది. దానిని తగ్గించడానికి యేమి పర్యయత్నం చేస్తున్నారు? నిన్న ఒక రిపోర్టులో తెలంగాణాలోని తొమ్మిది జిల్లాబోర్డులకు ఒక డోటిరూపాయలు ఆదాయం వస్తే దానిలో 19 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చుపెట్టారు. అక్కడ వున్నవి Nominated Boards. ఆ జిల్లా బోర్డులలోని highways కూలీల జీతాలు తక్కువ, అవి పెంచడానికి డబ్బు చాలదంటారు. ఆ జీతాలయిన ఆలస్యంగా యిస్తారు. అనేక పర్యాయములు ఆ సంగతి Special officer దృష్టికి తీసుకువస్తే

credit లేదని సమాధానము చెబుతున్నారు. Credit వుంటే contractors కి యివ్వడం, ఆఖరున జీతాలివ్వడం జరుగుతున్నది. ఈ విధానం సరియైనది కాదు. మీరు జిల్లా పరిషత్తులను తెచ్చేలోపల కనీసం జిల్లాదొడ్డుల పరిపాలన అవివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను

(శ్రీ యన్.పి. చంగల్రాయనాయుడు. (వెంకటరెడ్డి) లభ్యం : మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లులో యిది జిల్లా పరిషత్తులు రాబోయాయి, అంబరపరై నా, లేదా ఒక సంవత్సరం కాలంపరై నా జిల్లా బోర్డులకాలం పొడిగించాలని వారు కోరినారు. జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేసేందుకు ప్రభుత్వంవారు చర్చ రీతియిస్తున్నారు. చాలా సంవత్సరం. ఈ శాసనసభా సమావేశంలోనే ఆ బిల్లును ప్రవేశపెట్టి అందుకు కావలసిన చర్యలుచూడ తీసుకోదోరున్నారని తెలిసినది. అయితే అందులోపుండే యిబ్బందులను గురించికూడా మనం ఆలోచించాలి. మంత్రిగారు యీ సమావేశంలోనే జిల్లా దొడ్డులను ఏర్పాటు చేసేందుకు బిల్లు పెట్టవచ్చు. ఆ బిల్లును మనం ఆమోదించవచ్చు. అయితే ఎప్పటినుంచి ఆ బిల్లు అమలులోకి వస్తుందిఅనేది క్లిష్ట సమస్య. ఎందుకంటే, జిల్లాలో పంచాయతీ సమితులు అన్నీ ఏర్పాటైన రహవారనే జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుంటుంది. ప్రతి జిల్లాలో ఒక్కొక్క పంచాయతీ సమితిని ప్రభుత్వంవారు యేర్పాటు చేసినారు. ఈ బిల్లు pass అవుతూనే మిగతా బ్లాకు కమిటీలన్నీ రద్దుచేసి పంచాయతీ సమితులు ఏర్పాటు చేయవచ్చు. అయితే జిల్లాలలో యింకా అనేక ప్రాంతాలలో బ్లాకు కమిటీలుగాని. పంచాయతీ సమితులుగాని ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలులేదు. 1962 వ సంవత్సరం వరకూ అంటే రెండవ పంచపర్ల ప్రణాళిక వూర్తి అయ్యేంతవరకూ మిగతా N. E. S. బ్లాకులన్నీకూడా జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేసేందుకు వీలుపడదు. అంత వరకు మనం జిల్లా పరిషత్తులను యేర్పాటుచేసినా అవి కార్యరంగంలోకి వచ్చేందుకు వీలుండదు. అందువల్ల మనం యీ దినం ఒక సంవత్సరం మాత్రం పొడిగిస్తామని చెప్పేదానికంటే 1962 వ సంవత్సరంవరకు యీ బిల్లును పొడిగిస్తున్నాం అంటే అర్థం వుంటుంది. కానీ ప్రతి సంవత్సరం వూరికే ఒక సంవత్సరం పొడిగిస్తూ వుంటే హాస్యాస్పదంగా వుంటుంది. 1963 వ సంవత్సరంలో మదరాసు రాష్ట్రంలో వుండిన శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు జిల్లా బోర్డులను రద్దుచేసి పుణ్యం కట్టుకున్నారు. అప్పటినుంచి వారి ఆశీస్సు యెటువంటిదోగాని వారి చేతివ్రాత యెటువంటిదోగాని జిల్లా బోర్డులకు మంచికాలం యింకా రాలేదు. మనం జిల్లా పరిషత్తులను యేర్పాటు చేసే బిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి అది pass అయినాకూడా 1962 వ సంవత్సరంవరకూ కార్యరూపంలోకి వచ్చేందుకు వీలులేదు. ఈ విషయం అందరూ— ముఖ్యంగా మంత్రిగారు — గమనించవలసి వున్నది. 1962 వ సంవత్సరంవరకు

The Madras District Boards Amendments
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

మనం పూర్తిగా అన్ని N. E. S. blocks ను ఏర్పాటుచేసి పంచాయతీలను ఏర్పాటు చేయడానికి వీలులేనప్పుడు ఒకవేళ జిల్లా పరిషత్తు ఏర్పాటుచేసినా ప్రజా ప్రతినిధులు రాషదానికి పీలుండదు. అందువల్ల మనం యీ బిల్లును "1959 డిసెంబరు వరకు" అని చెప్పేదానికంటే "1962 డిసెంబరు" వరకు అని చెబితే బాగుంటుందని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం జిల్లా బోర్డుల బిల్లు రావడం, ఒక్కొక్క సంవత్సరం పొడిగించడం ప్రజలలో "ఏమిటి, యీ శాసన సభ్యులు యంత అన్యాయంగా ప్రవర్తిస్తారు" అని మనకు చెడ్డపేరు రాకుండా వుండాలి. అందువల్ల ఒకేతూరి 1962 వరకు పొడిగించి అప్పుడు జిల్లా పరిషత్తులను పూర్తిగా యేర్పరిస్తే బాగుంటుంది.

(At this stage one peon was seen standing between the Speaker and the hon. Member).

Smt. Masooma Begum (Pathergatti): Mr. Speaker, Sir there is a peon standing between the Hon. Speaker and the hon. Member and hon. Members are crossing the floor.

Mr. Speaker: The peon shall go aside.

శ్రీ యన్. పి. చెంగలాయనాయుడు: జిల్లాబోర్డుల పరిపాలన యేవిధముగా జరుగుతుందో పరిశీలకరికి తెలిసిన విషయమే. జిల్లా కలెక్టరును Special Officer గా పేసినారు. ఆయనకు ఒక P. A. ను పేసినారు. జిల్లా కలెక్టరుకునుండే బాధ్యతలను నిర్వహించడానికి ఆయనకు కాలంచాలదు. దురదృష్టవశాత్తు జిల్లాలో వరదగాని కరువుగానివస్తే సహాయక చర్యలు జిల్లాకలెక్టరే తీసుకోవాలి. ప్లానింగుకు సంబంధించిన బాధ్యతలు కలెక్టరుపైనవున్నవి. అవికాక మంత్రులు జిల్లాలకు వచ్చినప్పుడు వారితో తిరగడంతోనే సరిపోతుంది. జిల్లాబోర్డులనుచూచే దిక్కేలేదు. Special Officer కు జిల్లా పంచాయతీ అఫీసర్లను P. A. లగా పేసినారు.

వీరికి స్పెషల్ డ్యూటీ అలవెన్సులుకింద రు. 100 లు అదనంగా యిస్తున్నారు. వారేపనులు చేయడానికి అధికారాలలేవు. ఇంతకుమునుపు చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు 1½ లక్షల రూపాయలనుంచి 3 లక్షల రూపాయలవరకు రోడ్లమరమ్మతులకై ఖర్చుపెట్టుతుండేవారు. ఇప్పుడు యీ స్పెషల్ అఫీసర్లు 30 వేల రూపాయలకంటే అధికముగా ఖర్చుచేయడానికి అధికారములేదు. అందుచేత పూర్వము జిల్లా బోర్డు అధీనములోవున్న రోడ్లన్నింటిని మరమ్మతులకు 30 వేల రూపాయలతో యీ స్పెషల్ అఫీసర్లు చాలా కష్టముగా వ్యయము చేయవలసివస్తున్నది. మామూలుగా

The Madras District Bards (Amendment)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

రోడ్లులేని ప్రదేశాలలో నివసిపోవడానికి వీలుగా వుంటుంది. కాని యీజిల్లాబోర్డుల యొక్క ఆదేశములలోవున్న రోడ్లపై సడపడానికి చాలా భయముగా వుంటుంది. ఎందుచేరనంటే యీ రోడ్లలో ఎక్కడక్కడ గుంటలు వుండడమువల్లను వడిపోరా మేమో అన్నభయము కలుగుతూ వుంటుంది. జ్వరిటిల్లాలో కూడ రోడ్లు యిటువంటి అభ్యాస్తాపు స్థితిలోవున్నవని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను ఇంత అవస్థయికి రోడ్లుపెట్టే అసలు ముచ్చటలే చేయడానికి పీలురేదు. కొత్తగా రోడ్లును నిర్మించి పరిసరచేరపు వేరే గర్వంరరములేదు. జిల్లాపరిషత్తులు యేర్పాటుచేసినప్పుడయినా యీ రోడ్ల స్కీములు మొదలగునవి త్వరగా అమలులోకి వచ్చేటట్లున్నూ యీ రోడ్ల చాలము సర్దుమసుగా వారు వహించేటట్లు ఏదైన ఒక స్కీము లయారుచేయార్ని వుంది ఈజిల్లా పరిషత్తులు రగువిధముగా పనిచేయకపోయి 1962 వ సంవత్సరము వరకు యీ ఎప్పెషల్ ఆఫీసర్లు పదవీకాన్తి పొందిగించుకుంటూ పోవార్నివుంది. ఈసంవత్సరమే జిల్లాపరిషత్తులు అధికారము లోనికి వచ్చేటట్లు చేయమని నేను మరొంసారి మంత్రిగారికి చునవి చేస్తూన్నాను చ్లకు డెంపమెంట్ కొన్నిట్లులేని రావులలో నట్లులను నామినేటుచేసేఅయినా జిల్లాపరిషత్తులు యేర్పాటుచేస్తామని ఒక స్టేటుమెంటు ప్రకటించుచున్నది. రేవివక్షములో 1962 వరకు మనము ఇప్పటి వద్దతినే పొందిగించుకుంటూ పోంసిపున్నది. ఒకసాధారణ ఓటరు మంత్రి పదవిని అలంకరించడానికి అవకాశము కలదు. అయితే జిల్లాలోని జిల్లాపరిషత్తులకు అధ్యక్షులుగా సాధారణపు ఓటరు వుంటడానికి అవకాశంలేదంటున్నారు. ఇదిచాలా పొరపాటు అభిప్రాయము. ఎందుంటే ఒక సాధారణ ఓటరు మంత్రిఅయినప్పుడు జిల్లాబోర్డు (Interruption)

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అధ్యక్ష : ఇది జిల్లా పరిషత్తుల దిల్లు కాదు, ఆ దిల్లి ఎచ్చినప్పుడు గౌరవ సభ్యులు జిల్లా పరిషత్తులగురించి మాట్లాడవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. పి. చంగల్వరావు నాయుడు : ఇప్పుడు నేను దానిగురించి మాట్లాడదోవలేదు. అది యేర్పాటు చేయబోయేముందు ఏవిధముగా చేస్తే బాగుగా వుంటుందో సూచన మాత్రమే చేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటుచేసే ఓప్పుడు జిల్లా కలెక్టర్లను అధ్యక్షులుగా నియమించకుండా అధ్యక్షులను ప్రత్యాప్రతి విధులునుండి nominate చేయాలని రోరుతూ మంత్రిగారు తెచ్చిన ఈ బిల్లును పమర్తిస్తున్నాను. ఈ బిల్లులో Special Officer ల పదవీకాలాన్ని ఒక సంవత్సరమువరకు మాత్రమే పొడిగించే ఏర్పాటు చేసినారు. దీనిని 1952 వ సంవత్సరము వరకు పొడిగించే ఏర్పాటు చేయమని కోరుచున్నాను.

The Madras District Boards (Amendment)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

శ్రీ జి నరసింహమూర్తి : జిల్లా బోర్డుల పరిపాలనా నిర్వహణ కార్య బారాన్ని స్పెషల్ ఆఫీసర్లకే మరొక సంవత్సరమువరకు అప్పగించే ఈ బిల్లును నేను నమోదు చేసి ఈ బిల్లు ప్రజలకంత ఉపయోగకరమైనది కాదని, జిల్లా బోర్డులు ప్రజల కిందుబాటులో లేక చాలా దూరము అయిపోతున్నవని, జిల్లా బోర్డుల అధ్యక్షమున నడుపబడుతున్న పాఠశాలలలో పనిచేసే అధ్యాపకులు చాలా ఇబ్బందులకు గురిఅవుతున్నారని మనవిచేస్తున్నాను జిల్లా కలెక్టర్లను ఈ జిల్లాబోర్డుకు స్పెషల్ ఆఫీసర్లుగా నియమించే ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఈ జిల్లా కలెక్టర్లు స్పెషల్ ఆఫీసరులుగా మాత్రమే కాకుండా జిల్లా ప్లానింగు కమిటీ ప్రెసిడెంటుగాను Small Savings Organisation Chairmen గాను, Social Welfare Organisationకు సంబంధించి నటువంటి కమిటీలకు చైర్మన్ గాను పనిచేయవలసి వస్తున్నది. ఇంకా అనేక కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తున్నారు. అందుచేత జిల్లా బోర్డు కార్యకలాపాలను ఆయన చూడడానికి అవకాశము లేకుండా పోతున్నది. నామమాత్రముగానే స్పెషల్ ఆఫీసరుగా పనిచేస్తారేగాని అసలు జిల్లాబోర్డు కార్యకలాపాలన్నీ వారి పెర్సనల్ అసిస్టెంటు మాత్రమే నిర్వహిస్తున్నారు వారు అయినా ప్రజానాయకులయొక్క, పౌరసేవకులయొక్క సలహాలను పాటించనే పాటించరు ఇది ఏమాత్రముకూడ ప్రజలకు లాభదాయకమైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను జిల్లా బోర్డులను తిరిగి ఏర్పాటు చేసేవరకు జిల్లా పరిషత్తులు అయినా త్వరితముగా ఏర్పరచి కనీసము 1962 వ సంవత్సరమునాటి కయినా జిల్లా బోర్డుల ఉపయోగము ప్రజలు పొందడానికి అవకాశము కల్పించవలసి వుంటుంది. ఎప్పటి కప్పుడు జిల్లా బోర్డులు ఏర్పడుతవని ప్రజలు ఆశించడము, అతరువాత ఆశాభంగము కలుగడము జరుగుచున్నది. ఇది మంచిపద్ధతి కాదని నేను మనవిచేయుచున్నాను. ఈ జిల్లాబోర్డులు స్పెషల్ ఆఫీసర్ల చేతులలో వుండుటచే ఒక్కొక్క జిల్లాలో నొక్కొక్క పట్టణీ అవలంబించబడు తున్నది ఉదాహరణకు మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఒక కలెక్టరుగారు తన యిష్టము ఎచ్చిన పద్ధతి అవలంబించేవారు. వారి హయాములో హయ్యర్ గ్రేడ్ పెర్మినిస్ట్ టీచర్లను కొంత సర్వీసు ఉన్నప్పటికీకూడ తొలగించి వారి స్థానములో Senior basic qualifications గలవారిని నియమించినారు. ఈ విధముగా జిల్లా కలెక్టరు చేయాలనే ఆదేశము అయినా ప్రభుత్వమునుండి రాలేదు. ఇది కలెక్టరుగారి యిష్టమువలననే జరిగినది బీద విద్యార్థులు హయ్యర్ గ్రేడ్ పెర్మినింగు పాసయితే ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల్లో ఉద్యోగాలు యివ్వనున్నట్లు ప్రభుత్వమే పేర్కొన్నది ఉన్నతవిద్య నభ్యసించడానికి అవకాశాలు

రేపబ్లికంటి వారు III form తో చదువునాది teacher training కు వెళ్లుతున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులు కలుగకుండా చూడవలెనని కోరుతున్నాను.

3 మాసాలో, 6 మాసాలో కాల్పానికముగా ఉద్యోగాలు చేసిన తరువాత కలెక్టరునుంచి కలిగిన పలలో చనవల్ల వారిని తీసివేయడము జరుగుతున్నది చూడటాలో 150 మంది higher grade training ప్యాసు అయిన వారిని ఇళ్ళకు పంపించివేశారు. హెచ్చు qualification పున్నవారిని తీసుకొనివచ్చి appoint చేశారు. వారిని appoint చేయకూడదని కొందరు నా ఆభిప్రాయము. గవర్నమెంటువారు పెట్టిన training pass అయినవారు కూడ వారికి ఉద్యోగాలు లేకుండా చేయడం న్యాయము కాదన్న విషయము ఉచితంగా పర్సనల్స్ విభాగమునకు విన్నపిస్తున్నాను. ఒక్క కలెక్టర్ చేతిలో జిల్లా డోక్టరుల పరిపాలన వ్యవస్థను ఇచ్చి సంవత్సరములుగా పుంపడము ఏ విధముగాను మంచిది కాదు, ఎవరూ హార్షించే విషయము కాదు. ఈ విధముగా ఒక్కొక్క సంవత్సరము చొప్పున పొడిగిస్తే ప్రజలలో నిరాశ, అలసత్వం బయలు దేరుతాయి. కొనసనపులు యిచ్చిన ఏ ఒక్క మంచి సూచనను అయినా పర్సనల్స్ అమలు రోసికీ లీసుకొని వస్తున్నట్లు భనవడదు. ఇంకా జిల్లా డోక్టరుల పరిపాలన కలెక్టర్ చేతులో పుంపడము ఎంతమాత్రము బాగులేదని, ప్రజలు వెళ్ళి కష్టనష్టాలను చెప్పుకొనడానికి బీరుగా ఒక Special officer ను పేస్తే బాగుంటుంది. దాని వలన యీ P. A ల, గుమాస్తాల పరిపాలన పోయి కొంత సంక్షుప్తి కలుగుతుంది. రాబట్టి ఆటంకం జరిగిన Special officers ను ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ వి. వి. శివయ్య (మారుటూరు) : ప్రస్తుత జిల్లా డోక్టరుల Special officers యొక్క పాలనమిదింటి వచ్చే సంవత్సరము దిసెంబరు 10 తేదీవరకు పొడిగించాలని మంత్రిగారు మనలను కోరుతున్నారు. ఇది చూడవలసి ఈ విధముగా భోదము. కర్నూలులో పుంపడము అక్కడ Local Administration మంత్రిగారు రోరారు. ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత క్రిందటి సంవత్సరము ఇంకొక Local Administration మంత్రిగారు రోరారు. ఇంకొక Local Administration మంత్రిగారు ఇంకొక సంవత్సరం పొడిగించాలని ఇప్పుడు అంటున్నారు. దీనివలన 1959 డిసెంబరులో మరల ఇంకొక సంవత్సరం పొడిగింపును కోరుతారు అనే సంశయము ప్రజలలో కలుగుతున్నది. ఓ దిల్ల ముందు పెడుతున్నపుడల్లా మంత్రులు చెబుతున్నదేమంటే ప్రజా ప్రతినిధులకు ఈ జిల్లా డోక్టరుల అప్పగింపు అంటున్నారు. 1955 నుంచి చెబుతూనే వున్నారు. జిల్లా డోక్టరుల స్థానే జిల్లా పరిషత్తులకు గాని, పంచాయితీ సమితులకు గాని ఈ జిల్లా

The Madras District Boards (Amendments)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

బోర్డులను ఒప్పగించి వారిచేత పరిపాలన నడిపించుట మంచిది. పంచాయితీ సమితులు పెంచుకొని అంటున్నారు వాటికి ఈ జిల్లా బోర్డులను ఎందుకు transfer చేయకూడదో నాకు అర్థము కావడంలేదు జిల్లాస్థాయిలోకంటే ఇంకా తక్కువ స్థాయిలోనే జిల్లా బోర్డుల పరిపాలన నడపాలని, ప్రజాప్రతినిధులకు ఒప్పగించాలని యోచిస్తున్నప్పుడు అది త్వరగా చేస్తే బాగుంటుంది. దేశము మొత్తముమీద ఈ జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయితీ సమితులు ఏర్పడి నపుడే జిల్లా బోర్డుల పరిపాలనా నిర్వహణ సాధ్యమవుతుంది. 1960 కావచ్చు 1959 కావచ్చు. ప్రజాప్రతినిధులచే పరిపాలన సాగించాలనే సిద్ధాంతము ఒప్పుకొన్నప్పుడు అది త్వరగా అమలులో పెట్టుటమంచిది. మాటిమాటికి ఒక సంవత్సరము పొడిగింపు అంటూ బిల్లు తీసుకొని రావడం ప్రజలలో నిరాశను, నిరుత్సాహాన్ని రేకెత్తించుచున్నది. ప్రభుత్వం ఒక విధంగా ఆలోచిస్తూ ఇంకొకవిధంగా పైకి చెబుతున్నారని ప్రజలు అనుకోకుండా వుండాలంటే వెంటనే దానికి ప్రత్యామ్నాయపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టాలి. అప్పుడే ప్రభుత్వముమీద ప్రజలకు విశ్వాసము వుంటుంది. Special Officers జరుపుతున్న అవకతవకలవల్ల ప్రభుత్వం విమర్శలకు గురికావడమైంది. మాటి మాటికి ఈ విమర్శలకు గురికావడము మంచిదికాదు. ఒక సంవత్సరము అంటే చిన్న కోరికగా, ఏదో తెప్ప దాతేసుకొన్నట్లుగా వుంటోంది కాని మరేమీకాదు. అందుచే వీటిని వెంటనే జిల్లా పరిషత్తులకు ఒప్పగించాలని విన్నవిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

(Sri S. Ranganadha Mudaliar in the Chair.)

(శ్రీ ఎ. బి. నాగేశ్వరరావు (రాజమండ్రి) : చాలమంది సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ జిల్లా బోర్డుల చట్టం 1953 నుంచి పొడిగించబడుతూవుంది. క్రిందటి సంవత్సరమే కొత్తచట్టం చేదామని అనుకొన్నారు. కాని కేంద్రప్రభుత్వము ఒక Special Committee ని వేయడమువల్ల ఆగిపోయింది. జిల్లాపరిషత్తులను ఏర్పాటుచేసి వాటి ద్వారా జిల్లా బోర్డుల పరిపాలన సాగించాలనే అభిప్రాయముతో నాయదావేశారు. గౌరవనీయులైన మంత్రిగారు ఉపన్యసిస్తూ ఇది 1959 డిసెంబరు 10 వరకు అక్కరలేదు, 1959 ఏప్రిల్ 1వ తేదీకే బహుశా రావచ్చు అన్నారు. ఇప్పటికే ప్రభుత్వము ప్రజల విమర్శలకు పాత్రమైంది. ఈ జిల్లా బోర్డుల పరిపాలన కలెక్టర్ల చేతిలో వుండడమువల్ల కొన్ని జిల్లాలలో సక్రమముగా పరిపాలన సాగుతోంది. కొన్నిచోట్ల సరిగా సాగడంలేదు. 10—12—59 అనేది తీసివేసి 1—4—1959 నాటికే దీనిని అమలు పరిస్తే బాగుంటుందని సూచిస్తూ కలెక్షనను కొంటున్నాను.

The Madras District Boards (Amendment)
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అంబేద్కర్ మేము 1920 సంవత్సరంలో బైలుకు వెళ్ళిపోయేముందు స్వరాజ్య సమస్య అని బరిజేషన్ల లక్ష్యకాంతంగాను ఒక పుస్తకం వ్రాశారు దానిలో ఒక పద్యం ఉన్నది — ఇండియాకు స్వరాజ్యం అడిగితే 'ఇదిగో' అప్పుడే యిస్తున్నాము. మాంట్ ఫర్డు రిఫారము తరువాత అది లేకపోతే యుద్ధం అయిపోయిన తరువాత యిస్తామని, రాజుగారు వచ్చిన తరువాత యిస్తామని యీ విధంగా వాడుదలు పేస్తూండేవారు. అదేవద్దంలో యాజ్ఞాదోర్పు గడిచాడ పటింది. ఇప్పుడు సంవత్సరాలం పొడిగింపు ఎందుకంటే జిల్లాదోర్పును పునర్నిర్మించడానికాదు. కొత్తకారణం ఏమిటా అని కనిపెట్టుటకు యాగిదువు అడుగు చున్నారు దురదృష్టం ఏమిటంటే, 1953 సం॥లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజ్ కోటున్నది గినుకి యీ జిల్లాదోర్పును ఎలెక్షన్లు పెట్టకుండా ఆరునెలలు వాయిదా వేస్తామని శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు ఆనాడు చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ విడిపోయింది ఇందులో మూడు మాట్లె యీ కాలవరిమితి పొడిగించామంటున్నారు మూడుమాట్లుకాదు ఏడుమాట్లు అయింది మొదటిసారి రాజగోపాలాచారిగారు వాయిదావేశారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడ తరువాత అప్పుడు రిమూరెడ్జిగారు ఉన్నారు వారికి ఏమి కారణం దొరికిందంటే—అయ్యో అన్యాయం అయింది, అది అంరామాస్తే అడర్ప్ ప్రాంజెక్ట్ పనికొరదని అనుమానం వచ్చిందని, దానికి ఆర్టినేటివ్ ఏమిటని వెతుకుతున్నామని కొత్తపద్ధతి ఆలోచిస్తున్నామన్నారు. ఇంతలో వారు పోయారు, మేమూ పోయాము, తరువాత గవర్నరుగారు ఆర్టినేషన్ ద్వారా మళ్ళీ ఆగదువు పొడిగించారు. అది అయిపోయింది. తరువాత గోపాలరెడ్డిగారి మంత్రివర్గం వచ్చింది అప్పుడు నాగేంద్రరావుగారు మంత్రిగా ఉంటూ సెటిల్ గా ఆలోచిస్తున్నామని మళ్ళీ ఆరునెలలు ప్రాణం పోశారు. తరువాత, విశాలాంధ్ర రాదోతోంది, వాళ్ళు మనము కలిసి అన్వయంచేసుకొని చేస్తే బాగుంటుందని అన్నారు. సరే, విశాలాంధ్ర ఏచ్ఛేటప్పటికి 'ఆగండి రొందర పడవద్దు, వాళ్ళ బిల్లుకూడ మారుస్తున్నాము' అన్నారు. అది వెంటనే చేస్తారా అంటే 'లేదు, అది విరదాచి చేస్తున్నాము' అన్నారు తరువాత ఈ బిల్లు ఏచ్ఛేటప్పటికి 'ఇప్పుడు ఆగండి, మాకు ఆలోచనలోమిటలేదు, మద్రాసుకు వెళ్లి వాళ్ళ సలహా పొందుతాము' అన్నారు. ఆ బిల్లు తీసుకువచ్చానని అనుకొన్నాము. కాని, అదికాదు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు - బలహింకరాయ మహారా టీము అని అప్పాయింట్ చేసింది. వారు వచ్చిన తరువాత చూస్తామని అన్నారు వారు ఇండియా అంతా తిరిగినా ఏమీ దొరకలేదు. వారు చివరికి మద్రాసు వెళ్లేసరికి చొరికింది, మద్రాసు గవర్నమెంటువారు వైట్ పేపరులో చెప్పారు.

"Very recently the State Team appointed to the Committee on Planned Projects set up by the Planning

Commission visit d the State and discussed with the State Government its conclusions regarding the process of democratic decentralisation and the future pattern of administration in the State. It was found that there was a large measure of agreement between the conclusions already reached by the cabinet committee of the Madras Government and the conclusions reached by this All India Body

అంటే వారు చెప్పిన అభిప్రాయం యథాతథంగా ఒప్పుకొనవలసి వచ్చింది. దీనికి దురదృష్టం ఏమిటంటే కృష్ణ కుట్టినాయక్ కమిటీని మద్రాసులో వేసినప్పుడు వారు జిల్లాలో జిల్లా బోర్డు ఉండాలని చెప్పారు కాని మద్రాసు నెకరొఫేరియట్, మద్రాసు రివిన్యూబోర్డు ఈజిల్లాబోర్డును ఎత్తివేయాలని అన్నారు వారు మొదటి నుంచి జిల్లాబోర్డుకు వ్యతిరేకం. మాంటోఫర్డ్ రిఫారమ్సు, మింటోమాల్లే రిఫారమ్సు ఉన్న వుటీనుంచి కూడా యీ జిల్లాబోర్డు స్కూసెన్సు మాకుఎందుకని వారుచెబుతున్నారు.

రాజగోపాలాచారిగారి మంత్రివర్గంవచ్చినప్పుడుకూడా ఈజిల్లాబోర్డుఉండాలా. లేదా అని తీర్మానంపెట్టారు అనాడుకాంగ్రెసు మెంబర్సుకు స్వేచ్ఛగాటటుచేయుటకు రాజగోపాలాచారిగారు అనుమతి ఇచ్చారు. కాని అప్పుడు కొందరు లేకపోవుటవల్ల ఆ తీర్మానం పోయింది. అవిధంగా జరిగిన పరిణామాల్లో యిది ఎన్నటికీ జరుగుతుందని మొదటి ప్రశ్న ఈ సంజీవయ్యగారు కూడ ఈశాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగా ఎంతకాలం ఉంటారో రుతువాత ఎవరు ఎస్తారో తెలియదు ఇప్పుడు ఈ సంవత్సరము కాలం పొడిగింపు కోరేది జిల్లాబోర్డు పునరుద్ధరణకుకాదు. అల్లరేపిటివ్ అధ్యక్షుల మెంటు అల్లదానికి ప్రైము తీసుకొంటున్నారు. కాని అప్పటికైనా జిల్లాబోర్డు వస్తాయని నమ్మకంలేదు. అసలు ఇప్పుడు జిల్లాబోర్డు పరిపాలన ఎల్లా ఉన్నది? జిల్లా కలెక్టరు వీటికి స్పెషలు ఆఫీసరు, ఆయన క్రింద పి. ఎ. ఉంటాడు. జిల్లాబోర్డులో ఎవరు ఉన్నారంటే పి. ఎ. గారు ఉన్నారని అంటారు. ఆయనే స్పెషలుఆఫీసరుని అనుకొంటారు. ఎవరూవారిలో ఏవిషయమూ చెప్పుకొనగూడదు. అడ్మినిస్ట్రేషనులో ఇంటరిఫియరెన్సు (interference) పనికిరాదంటారు. ఎంతటి ఏ ఖర్చుపెడుతున్నారో, ఏసంగతీ ఎవరినీ అడగకూడదు కలెక్టరుగారిని అడిగితే 'నన్నేమి చేయమంటారు' అనే నిస్సహాయస్థితిలో ఉన్నారు. కాగితాలు చూడమంటే 'ఇప్పటికే బరువయింది, ఎదిరిపోతే చాలు' అంటారు. ఎవరూ వినేవారులేరు, జవాబు చెప్పేవారులేరు. ఈవిధంగా యాబ్బుబ్యాట్ మోనార్కిగా వారంటున్నారు. ప్రజాస్వామ్య పరిపాలన ఉండాలని ఎన్నాళ్ళో పోట్లాడి తెచ్చిన యీ సంస్థలలో పరిపాలన యీ విధంగా ఉంటే, ఆటువంటి పరిపాలనను యింకా పొడిగిస్తామంటే వాటి పరిస్థితి ఏమి కావాలి? మంత్రులకుకూడ అంత అధికారంలేదు వోర్డు టీచర్సును అక్రమంగా లీసేస్తారు. ఈ పరిపాలన చాలా అశ్చర్యకరంగా ఉంటున్నది. ఆ ఆఫీసరుగారు సాయంత్రం 5 గంటలవరకు ఆఫీసులోఉండి

అప్పుడు బయలుదేరి పోయి వెళ్ళి అప్పుడు స్కూలులేదని వ్రాస్తారు. రాత్రిళ్ళ స్కూలులు అంటాయా? కాదని అంటే వాళ్ళ ఉద్యోగం తీసేస్తారు. అందువల్ల ఒప్పుకోమని వ్రాస్తారు ఇలా జరుగుతోందని విచారించండి అంటే కలెక్టరుగారు 'I cannot interfere' అంటారు. కాబట్టి ఆ అపేక్షలే వచ్చిన అధికారి ఎవరు? Administrative reports కావాలంటే దొరకవు బడ్జెట్టు చూపించరు. మేము ఇక్కడ ప్రశ్నలు వేస్తే "మీరుపోయి అడిగితే యిస్తారు" అంటారు. అక్కడకు వెళ్ళి వారిని అడిగితే అవి 'Secret' అంటారు అక్కడ పరిపాలనా విధానంలో ఇంకొకరు జోక్యం చేసుకొనుటకు పీల్చేదు కలెక్టరు గారికి సంబంధంలేదు. ఇది చాల విచారకరమైన పరిస్థితి. ఇది ఎన్నటికి తుదముట్టుతుందో తెలియబలేదు బల వంతరాయి మెహతా రిపోర్టులో యితర రాష్ట్రాల పరిస్థితిగురించి చెప్పారు. అది యిప్పుడు mention చేయను. వారు చెప్పినదానిలో నాలుగు దేశాలు ఉన్నవి. యునైటెడ్ స్టేట్సు, యుగోస్లేవియా, నార్వే, ఇంగ్లండ్. ఈ నాలుగుదేశాలలో ఎలెక్షన్లు ఉన్నవని చెప్పారు. మనకు మాత్రంలేవు. ఇప్పుడు జిల్లా పరిషత్తులు అని పేరు మారింది. బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మినిష్టరుగా ఉన్నప్పుడు White Paper యిచ్చారు. అప్పుడు District Councils అన్నారు. ఇప్పుడు జిల్లాపరిషత్తులు అన్నారు. ఏరాయి అయితేనేం. తలకాయ పగులగొట్టుకునేందుకు స్థానిక పరిపాలన నిర్వహించడానికి జిల్లా బోర్డుకు సర్వాధికారాలు ఉండాలని మొదట తీసుకు వచ్చారు. వాటికి ఎలెక్షన్లు కొరకు జనం పోట్లాడారు. ఎలెక్షన్లు పెట్టారు. కాని వారినిదించడానికి అధికారంలేదన్నారు. కానిదించడానికికూడా అధికారం కావాలన్నారు. తరువాత No confidence పెట్టి తీసేసే అధికారం యిచ్చారు ఇప్పుడు అదేమీ లేదు. కలెక్టరుగారికి సర్వాధిపత్యం ఉన్నది. గవర్నమెంటు Wheeler Committee ని వేసింది. దానిని ప్రారంభించినప్పుడు నెహ్రూగారు చెప్పారు. వాటి హక్కులను తగ్గించడానికి ప్రయత్నిస్తే డెమాక్రసీ పునాదులు దెబ్బతంటాయి. అధికారాలు యివ్వాలి; అర్థిక అవకాశాలుకూడ యివ్వాలి - అన్నారు. First planning commission Administrative Report లో స్థానిక సంస్థలకు ఎక్కువ అధికారాలు యివ్వాలని ఉన్నది. ఈ పరిపాలనా విధానం ఎట్లాఉన్నదంటే అక్షరాలలో ఏదో అచ్చుపొరపాటు ఉద్బుదని అనుకుంటున్నాను. Democratic decentralisation అనే బదులు Democratic centralisation కొరకు యీ ప్రయత్నం జరుగుతోందేమోనని అనుమానముగ ఉన్నది. ఇది న్యాయంకాదు. జిల్లాపరిషత్తులు ఎప్పుడు వస్తాయో తెలియదు. చందమామను చూపించి దళరథుడు రాముడిని సంతృప్తి పరుస్తానంటే చిన్నతనంలోజులలో రాముడు సంతోషపడ్డాడేమో గాని చివరి రోజుల్లో బోల్తా పడ్డాడు. మాయలేకినిచూచి నిజమే ననుకున్నాడు. సీత

పోయింది లేదీపోయింది. జిల్లాబోర్డు వదులు కొంటున్నాము. ఆకొన్నియైనా వస్తాయనుకుంటే అవీ పోతున్నాయి. అది రాబోయే సీత ఉన్నటువంటిది చెందమామ. అట్లాగే మనకు ఆకొన్నియైనా యీ జిల్లాబోర్డు పోతున్న పరిస్థితులలో మనము ఏ స్థితిలోకి వస్తామో తెలియదు. ఇది time extension కొరకుకాదు. జిల్లాబోర్డును యధాప్రకారంగా ఒకరి చేతుల్లోనే ఉంచేందుకు కొత్తప్రయత్నం. ఇప్పుడు జిల్లాబోర్డు అన్నీ పెప్పల అపీనర్లు (జిల్లా కలెక్టర్ల) కింద ఉన్నాయి. మద్రాసులో ఉన్నప్పుడు చెప్పాము. ప్రత్యేకంగా వీటిని అపీనర్లకిందఉంచి అన్ని అధికారాలు వాళ్ళకు యిచ్చుట కంటే Assembly Members ను Advisory capacity లో వేసి elected element ను ఉంచమని చెప్పాము. లేక పంచాయితీ members వైనా వేయండి అన్నాము దేనికి ఒప్పుకొనలేదు. ఇక చేసేది ఏమిటి? అనలు జిల్లాబోర్డుపెద్ద అంటే సంతోషం. కాని యీవిధంగా ఎప్పటికప్పుడు ట్రైము కావాలంటూ amendments తీసుకు రావడం సమంజసంకాదు. అందువల్ల దీనిని పూర్తిగా oppose చేస్తున్నాము. జిల్లాపరిషత్తులకు అధికారాలు ఏమీ లేవు. అవి ఎడ్యుకేషన్ బాడీస్ మాత్రమే. జిల్లాబోర్డుకు సబ్ స్టిట్యూషన్ అన్నప్పుడు - అది కాన్ స్టిట్యూషన్ లో రావాలిగాని. తక్కిన విధానాలలో రాకూడదు. వాటి అధారిటీస్ చూస్తే. అవి కేవలం ఎడ్యుకేషన్ బాడీస్ వాటి కాన్ స్టిట్యూషన్ నామినేషన్స్ ద్వారా జరుగుతాయి. ఆ తరువాత ఎక్స్ అపీసియో. ఈ రెండింటివల్ల వచ్చేటటువంటి జిల్లాబోర్డుల పరిపాలనా విధానం చాలా అన్యాయంగా ఉంటుంది. ప్రజాస్వామికానికి మనం పురోగమిస్తూ, డిసెంట్రలైజ్డ్ డెమోక్రసీ అంటూ, డెమోక్రసీకి సెంట్రలైజ్డ్ టెషన్ తీసుకువచ్చి డి-డెమోక్రసీజ్ చేయటము-అదిమాత్రం డి-సెంట్రలైజ్డ్ డెమోక్రసీ కాదని మనవిచేస్తూ, యీసెంట్రలైజ్డ్ డి-డెమోక్రసీకి మాత్రం ప్రభుత్వాన్ని పోవద్దని నేను కోరుతూ యీ బిల్లును పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

Sri T. Veeraraghavulu: (Kovvur-Reserved) Mr. Chairman, Sir, This is a simple Bill. It seeks to extend the term of office of the Special Officer of the District Board by one year from 10th December 1958. As a matter of fact, it is true that there is a question as to how district boards should be reconstituted keeping in view the modern needs of our society and post-independence needs of our planning and other things, so that these district boards may play a suitable role in the present times. But, unfortunately, we could not bring in a suitable machinery to replace the district boards as soon as we wanted, and we took a little time more than we required. And if any body

were to criticise the Government for that, I think, it is not fair. It is true that a team of experts appointed by the Central Government has gone into the question and suggested the replacement of these district boards which out-lived their utility by smaller units with a view to bring these local units into more closer contact with our national extension schemes and development and community projects. This naturally takes some time. It is not as easy to replace an institution as we think. So, naturally, this must be given our best considered thought before we hazard to bring about any alternative or agreement.

In this connection, I do not propose to go into the historical significance of the role played by the district boards at a time when they were thought of. Naturally, Mr. Chairman, you know these things were ushered in only to give us an opportunity to train ourselves in self-Government as our first instalment towards our independence. But, every body agrees that these institutions have out-lived their utility and most of the functions which originally belonged to the district boards were either transferred or merged into other departments. So, we have got to think of another system to replace district boards and that has been actively engaging the consideration of the Government. If we can extend the term of the present special officer by another year, I hope we may be able to finally bring about these 'Jilla Parishads' which will replace the district boards. I think this is simple, just and unavoidable stop-gap arrangement, and I sincerely support the Government in their action to extend the term of office of the Special Officer by another year.

Thank you, Sir.

(శ్రీ వి. శంకరయ్య అధ్యక్షుడు. “ఇది చాలా చిన్న బిల్లు; పదప తేదీతో అది అయిపోతుంది” అని రెండు మాటలు చెప్పి, యీ బిల్లును పాస్ చేయ వలసిందిగా కోరారు. ఇంతవరకు జిల్లా బోర్డులను ఎన్నిపార్లమెంటు పొడిగించారు? ఎందువల్ల పొడిగించారు? అనలు, పయోజన వోటింగ్ వచ్చిన తర్వాత జిల్లాబోర్డులను ఎన్నికలు పెట్టటం ఎందువల్ల ప్రభుత్వం చూసేసింది? ఎప్పుడో. 1949లో. ఎడర్ట్ ప్రాంతైజ్ లేనప్పుడు, మన కాన్స్టిట్యూషన్ రానప్పుడు జరిగిన జిల్లాబోర్డు ఎన్నికల తర్వాత, మళ్ళీ ఎన్నికలు పెట్టకుండా వాయిదా వేస్తూ వచ్చారు. 1957 నవంబరులో యీ బిల్లు ప్రసేద పెట్టినప్పుడు, మంత్రిగారు “జిల్లా పరిషత్లు ఏర్పడ బోతున్నాయి. అవి

ఏర్పడటానికి చాలా దీర్ఘ ప్రయత్నాలు కావలసివచ్చింది. కాబట్టి ఒక సంవత్సరం ప్రయత్నం పొందిగిస్తాము" అని అన్నాడు అప్పుడు కూడ "చాలా త్వరగా, సంవత్సరం లోపుననే చేస్తామని" మంత్రిగారు అన్నారు కాని సంవత్సరంలో జరిగలేదు. ఎందువల్లా? దానికి కారణం చెప్పకుండా "తొమ్మిది రోజులు ఉంది కాబట్టి" అని చెప్పటం జరిగింది ఈ సంవత్సరంలో ఏమి జరిగింది? ఈ పరిషత్లను చూపించి, దీనిని వాయిదా వేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? 1953 నుండి జిల్లా బోర్డు ఎన్నికలను వాయిదా వేస్తూ ఉండటంవల్ల స్పెషల్ ఆఫీసర్స్ ను నియమించటంవల్ల, డిస్ట్రిక్ట్ బోర్డు పరిపాలన చాలా అధ్వాన్నంగా తయారైందని ప్రతిపక్షం వారేకాదు ప్రభుత్వం పక్షంవారు కూడ వదేపదే చెబుతున్నారు. జిల్లాబోర్డుల పరిపాలన కలెక్టర్స్ కు అప్పజెప్పటంతో, ప్రపంచంలో ఏ ఉద్యోగికి లేనన్ని అధికారాలు కలెక్టర్స్ కు ఉన్నాయని ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులే చెప్పారు. అందువల్ల వారు డిస్ట్రిక్ట్ బోర్డు పనులు చూడ లేకుండా ఉన్నారు. డిస్ట్రిక్ట్ బోర్డుకు సంబంధించిన రోడ్లు అధ్వాన్నంగా ఉన్నాయని, విద్యుత్ బిల్లు తిన్నదని, ఇదివరకు జిల్లాబోర్డులు వాటి అభివృద్ధికి పనిచేస్తే, ఇప్పుడు అవన్నీ పాడైపోయే పరిస్థితి వచ్చిందని ప్రభుత్వపక్షంవారే చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ పక్షంవారు చెప్పినప్పటికీ కూడ ఎందువల్ల యీ ప్రభుత్వం ఆలోచించటంలేదు. "ఒక సంవత్సరంలో ఈ బ్లాక్లన్నింటికీ జిల్లా పరిషత్లు ఏర్పడతాయా?" అని చంగల్రాయనాయుడుగారు చెబుతూ, ప్రభుత్వానికి ఒక సూచనకూడ చేశారు. వీటన్నింటినీ నామినేట్ చేస్తే పరిష్కరించదని చెప్పారు. డిస్ట్రిక్ట్ బోర్డ్స్ ను రద్దుచేసినందువల్ల వాటి క్రింద ఉన్న పరిపాలన అధ్వాన్నమవుతున్నదని అంగీకరిస్తున్నవారే, ఏదో విధంగా ప్రభుత్వంచేత నామినేట్ చేయించుకొని మళ్ళీ వాటిల్లోకి రావాలనే ఉద్దేశంతో ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. ప్రభుత్వం ఆ విషయాన్ని ఇప్పుడు బయట పెట్టటంలేదు. ఏ పరిషత్లు వచ్చినప్పటికీ, వాటిని నామినేటెడ్ బోర్డులుగా చేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశంగా కనుపిస్తున్నది. మళ్ళీ వాటికి నామినేషన్స్ చేస్తే తప్ప, చంగల్రాయనాయుడుగారు చెప్పినట్లు ఆ ఒక సంవత్సరకాలం చాలనేచాలదు ప్రజలకు ఎన్ని ఇబ్బందులు వచ్చినప్పటికీ, ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించే కల్లూరి సుబ్బారావుగారు పోయినసారి సమావేశంలో యీ బిల్లుపై చర్చ జరిగినప్పుడు, "ఇది ఒక శిఖండిని చూపించి భీష్ముని చంపినట్లుగా ఉన్నదని, ప్రభుత్వం చాలా కుట్రచేసి యీ విధంగా తీసుకు వస్తున్నదని, ఇది వాస్తవంగా ఇప్పుడున్న జిల్లాబోర్డులకు ప్రత్యక్షమైతే ప్రజలకు అధికారం ఉండేటటువంటి ఇంకో పద్ధతి తీసుకురావటానికి ప్రయత్నం చేయటం లేదని" చెప్పారు. ఈ జిల్లాబోర్డుల స్పెషల్ ఆఫీసర్స్ పరిపాలన చూసిన తర్వాత, ప్రభుత్వాన్ని అన్ని విషయాలలో బలపర్చేవాళ్లుకూడ "ఇది ఇంకో సంవత్సరం పొందిగించండి ఆరునెలలు పొందిగించండి" అని చెప్పటంలేదు. ఆ విధంగా చెప్పేవాళ్లు ఏ పక్షంనుండి ఒక్కరు కూడ కనుపించటంలేదు.

(శ్రీ) డి. సంజీవయ్య : ఇప్పుడే రాఘవులుగారు చెప్పారు. ఏ ఒక్కరు కనుపించటంలేదని అంటే ఎట్లా ?

(శ్రీ) బి. శంకరయ్య : అందుపల్ల కాంగ్రెసు పక్షంనుండి ఎవరు మాట్లాడినా, చివరకు “ యీ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను ” అని అంటారు. ఆ పద్ధతిగా వాళ్లు అనాలి. ఈ బిల్లు ఎల్ల వచ్చే అసర్థకాలన్నీ యీ శాసనసభలో చెబుతారు. కాని చివరకు యీ బిల్లు బలపరుస్తున్నాము అని చెప్పి, కూర్చోవలసిన పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టి, ఆట్లాహడ కొంతమంది చెప్పవచ్చును

ఇదివరకు సామాన్య ఓటర్లు అయినప్పటికీ జిల్లా బోర్డులలో సభ్యులుగాకాని, అధ్యక్షులుగాకాని రావడానికి అవకాశాలున్నట్లుగా యీ జిల్లా పరిషత్తులలో కూడా అవకాశం ఉన్నదా ? పంచాయతీలో రహస్య ఓటింగు వద్దతిలేదు. బహిరంగంగా చేతులు ఎత్తే వద్దతిలోనే ఎన్నికలు జరుగుతాయి. అట్లా ఎన్నుకోబడిన సభ్యులందరికీ యీ సమితిలలో ప్రాతినిధ్యంలేదు. పంచాయతీ అధ్యక్షులుగా ఎచ్చినవారి నుంచి ఒకరు జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులుగా రావలసియుంటుంది. అదంతా ఏర్పడే లోపుగా మన ప్రభుత్వం తమకు అనుకూలరైన వారిని తెచ్చి nominate చేసుకోవాలి. అనేక కమిటీల ఏర్పాటు విషయంలో సభ్యులను nominate చేసేటప్పుడు ప్రభుత్వం ఎంత వక్షిపాతంగా వ్యవహరిస్తోందో తెలుస్తూనే ఉన్నది. ఇప్పటి సమితుల ఏర్పాటు సందర్భంలో తమ ఆనుయాయులను సభ్యులుగా పేస్తున్నారని ఎన్నో మారులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రాబడుతున్నది. దీని ప్రకారం ప్రజలకు స్థానిక పరిపాలనలో ఉండే హక్కులను తీసివేయడం జరుగుతోంది. నిన్న యూని వర్సిటీ బిల్లు విషయంలోకూడా ఇదివరకు కొద్దిగావున్న democracy ని కూడా తీసేస్తున్నట్లు తెలిసింది. ఎన్నికలు లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోంది. వాస్తవంగా ఎన్నికలు పెట్టాలనే దృష్టితో ఆలోచించడంలేదు. జిల్లా పరిషత్తులు వస్తేమాత్రం ఇప్పుడు జిల్లా బోర్డులకు ఎన్నికలు ఎందుకు పెట్టకూడదు ? ఇంకా జిల్లా పరిషత్తుల చట్టం మన సభముందుకు రానేలేదు కదా! చట్టం రాకుండానే జిల్లా పరిషత్తులు ఎస్తున్నాయి కాబట్టి జిల్లా బోర్డులకు ఎన్నికలు జరపడంలేదు అని చెప్పడం సబబై నది కాదు. చట్టం మనముందుకు వచ్చి, చర్చించి, అంతా ఆమోదించిన తరువాత జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. జిల్లా బోర్డులకంటే జిల్లా పరిషత్తులు ఉండడం ఉత్తమము అనుకొంటే వీటి బదులు వాటిని ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. అంతేకాని, ప్రజలు ఎన్నుకొనే పద్ధతి రీసేయడం మంచిదికాదు. జిల్లా బోర్డుల పరిపాలనలో ఎట్టి సౌకర్యాలు ఏర్పడినవో మనము చూస్తూనే ఉన్నాము. ప్రజలనుంచి ఎంత contribution తీసుకున్నారో, రోడ్లను ఎంత అభివృద్ధి

చేశారో, ఎన్ని హాస్పిటల్స్, స్కూల్స్ కొత్తవి స్థాపించారో, ఎన్ని పాతవాటిని అభివృద్ధి చేయించారో మనకు తెలుస్తూనే ఉన్నది. హాస్పిటల్స్ ఉంటే మందులు గాని, డాక్టరుగాని ఉండడం జరుగుటలేదు. ఇక, బలహీనులు ఆ రోడ్లమీద ప్రయాణం చేయవలసినవైతే కాలో, చెయ్యో విరిగిపోయే పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రజలచేత ఎన్నుకో బడినవారు జిల్లా బోర్డులలో ఉండి, ప్రజల సహకారం పొందుతూకూడ కొత్త schools నూ, hospitals నూ స్థాపించలేక పోవడమేగాక, ఇప్పుడున్న వాటిని కూడా అధ్వాన్న స్థితికి పోకుండా చేయలేక పోతున్నారు. ఇది నేను ఒక్కడిని చెప్పే విషయంకాదు. ప్రభుత్వంచే నియమించ బడిన కమిటీ జిల్లాబోర్డుల పరిపాలనను గురించి ఇచ్చిన రిపోర్టులో ఉన్నది. ఆ రిపోర్టును చూచిన తరువాత కూడా, వాటిని ఇంకొక సంవత్సరంపాటు పొడిగించమని కోరడం సరైనదికాదు. ఇప్పుడు జిల్లాబోర్డులకు ఎన్నికలు జరిపి, జిల్లా పరిషత్తులబిల్లు ఆమోదించబడిన తరువాత వాటిని ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. కాబట్టి, ఇప్పుడు జిల్లాబోర్డులకు ఎన్నికలు జరపడమే ప్రభుత్వ ప్రథమ కర్తవ్యం. ఫలాన నెలలో ఎన్నికలు పెడతాము; అంతవరకూ Special Officer కాలాన్ని పొడిగించమని కోరితే బాగుండేది. ఇది అట్లా లేదు కాబట్టి, మేము తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : అధ్యక్షా ఇప్పుడు ఈ బిల్లు చూస్తుంటే నాకు “పెరుగుట విరుగుట కొరికే” అన్న పద్యం జ్ఞాపకం వస్తోంది. ఇప్పుడు జిల్లాబోర్డు స్పెషల్ ఆఫీసర్ల కాలం (ప్రాణం) పొడిగించారు జిల్లా బోర్డుల ప్రాణం తీసుకొని. ప్రభుత్వం ఒక సంస్థయొక్క ప్రాణం పొడిగించినప్పటికీ, తీసినప్పటికీ అవి ఒకే పని చాలాకు రెండు రూపాలు. ఇప్పటి పరిస్థితిలో “జిల్లా బోర్డుల కాలాకు ప్రాణం పొడిగించడమనేది వాటిని రద్దుచేసి, వాటి స్థానంలో ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడే పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయుటకు” అని ప్రభుత్వంవారు ఒక అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించారు. ఈ అభిప్రాయం మాత్రం మంచిదే; ఏమీ సందేహంలేదు. కాని, ఇది మంత్రులు బుద్ధిపూర్వకంగా చేసినటువంటిది కాదు. పూర్వం ఎన్నికల విధానాన్ని రద్దు చేసినప్పుడు మనస్ఫూర్తిగా చేయాలనే కోరికతో చేసినప్పటికీ, తిరిగి ఎన్నికల విధానాన్ని restore చేయడమనేది స్వంతంగా ఆలోచించి చేసిన పనికాదు. ఈ విషయం స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉంది. ఢిల్లీ కేంద్రంనుంచి విడుదల అయిన అంతర్వాణి యీ ప్రభుత్వ ధర్మమా అని జిల్లా బోర్డుల స్థాయిలో నిలబడిపోయిన ప్రజాస్వామిక కఠోరంలో ఏదో ఒక రూపంలో ప్రత్యక్షం అవుతోంది. ఇదివరకు శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు “District Boards have outlined their usefulness” అన్నారు. జిల్లాబోర్డులు నిరర్థకం, నిష్ప్రయోజనం అయిపోయాయని చెప్పినప్పుడు ప్రజాస్వామ్య విధానానికి అప్పుడే ఒక గొయ్యి తీసినారని అను

కున్నాము. ఈనాడు తిరిగి అదేగోరిలో ప్రజాస్వామ్య విధానానికి పునాది రాయి పాతడం జరుగుతోంది. దీనిని బట్టి మనకు ఒక విషయం స్పష్టం అవుతోంది. ప్రజాస్వామ్యాన్ని హాస్వీకిరింప చేయడానికి ఎన్నిరూపాలలో ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ కూడా అది ఏదో ఒక రూపంలో తిరిగి ప్రత్యక్షం అవుతూనే ఉంటుంది. ఒక రంగంలో ప్రజాస్వామ్యాన్ని తీసేస్తే మరొక రంగంలో ప్రత్యక్షమవుతుంది. నిన్న మొన్నటివరకు మనం చర్చించిన యూనివర్సిటీ బిల్లుల విషయంలో ప్రజాస్వామ్యానికి స్వస్తి చెప్పబడ్డది. అయినా, దానిని ఇంకొక రంగంలో పునరుద్ధరిస్తేగాని పీట లేదు. ప్రజాస్వామ్యం మీద చావుదెబ్బ తీయడం అనేది ఎవరికీ సాధ్యంకాని పని. ఒక రూపంలో కాకపోతే మరొక రూపంలో, ఒక రంగంలో కాకపోతే మరొక రంగంలో సర్వదా తలెత్తుతూనేవుంటుంది. నిత్యం జీవించేవుంటుంది. ఈనాడు ప్రజాస్వామ్యవిధానంలో జిల్లాబోర్డులను పునరుద్ధరిద్దామనుకొంటున్నప్పటికీ, వాటికి ఒక కొత్తరూపాన్ని అందిద్దామనుకొంటున్నప్పటికీ కూడా నాకు కనిపించేది మట్టుకు ప్రజాస్వామ్యంకాదు; ప్రజాస్వామ్యంతాటాకు నీడ కనబడుతోంది. షాదో కనబడుతోంది కాని సబ్ సెన్స్ మాత్రంలేదు. ఈ జిల్లాబోర్డుపరిషత్తుల గురించి బిల్లు ప్రవేశ పెట్టబోతున్నామంటున్నారు. దానికి తొందరలోనే ఒక రూపం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. ఎప్పటిలోగా ఏస్తాయో ఇదమిద్దంగా చెప్పలేని స్థితిలో ప్రభుత్వం ఉన్నది.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : వచ్చే సమావేశంలో బిల్లు ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తానని నేను నా ఉపన్యాసంలో స్పష్టంగా చెప్పినాను. “Probably by about the 1st of April 1959, we will be able to establish Jilla Parishats” అని నేను ఖచ్చితంగా చెప్పితేకూడా ‘ఎప్పుడు తెస్తారో తెలియదు’ అంటూ ఉపన్యాసాలు చేస్తే ఏమిలాభం?

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (విజయనగరం) : పోలింగ్స్ అంటేనే స్పష్టంగా లేదని తెలుస్తోంది.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : వచ్చే సమావేశంలో బిల్లు ప్రతిపాదిస్తానని ఖచ్చితంగా చెప్పాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : అతి ఖచ్చితంగా ఏప్రిల్ నెలలో బిల్లు తెస్తామని చెబుతున్నారు కాబట్టి, ఏప్రిల్ నెల వరకే యీ గడువు పొడిగించినట్లుంటే సరిపోతుందని మనవి చేస్తాన్నాను. ప్రస్తుతం వున్న జిల్లాబోర్డుల పరిస్థితిని మార్చడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడంలో వారి ఉద్దేశం మంచిదని నేనుకూడా హృదయ

పూర్వకంగా నమ్ముతున్నాను. ఇందుకు సంబంధించిన విషయాలు మాకు ఇంకా అందజేయబడలేదు. విషయాలు అన్నీ తెలుసుకున్న తరువాత అందులోవున్న లోపాలను, మించిచెడ్డలను గురించి చర్చించడానికి అవకాశం వుంటుంది. ఢిల్లీనుంచి కమిటీ పేర్కొన్న పన్నెండు తరువాత, ఆదేశాలు పెచ్చిన తరువాత ప్రజాస్వామ్యాన్ని తీరిగి చేపట్టాలనే కోరిక కలగడంకంటే ముందునుంచి దానిని పోషించాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం నడచుకుంటే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సత్సంకల్పం మొదటి నుంచి వుంటే యాపాటికి మంచి పరిణామాలు సంభవించి వుండేవని ఆశాభావాన్ని వ్యక్తంచేస్తూ, ప్రస్తుతం పొందిగిందలచుకున్న కాలపరిమితి అత్యధికంగా ఉన్నది కాబట్టి, అంతవరకు అవసరంలేదని, ఏప్రిల్ తో సరిపెట్టాలని కోరుతున్నాను. వెంటనే అవసరమైన మార్పులు తేవడానికి ఫిబ్రవరి నెలలో లెజిస్లేషన్ తీసుకురావాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం రాజేశ్వరరావు (దివి-రిజర్వుడు): అధ్యక్ష. శ్రీ చంగలాయ నాయుడుగారు, రాజగోపాలాచారిగారి చేయి, కలం ఎలాంటివోకాని ఇంతవరకు జిల్లా బోర్డులకు పట్టిన దరిద్రం పోలేదు అన్నారు అది సరియైనది కాదనుకొంటాను. అలాడు జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలు రద్దుచేయడం, స్పెషల్ ఆఫీసర్లను నియమించడంలో మన అందరికీగూడ బాగానే ఉన్నది. అలాడు మంత్రిగారుగూడ ఉన్నారు. అలాడు ఫీదం ఆఫ్ ఓట్ ఇచ్చి ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నారు ఆ ప్రకారం జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికలు జరగకుండా, స్పెషల్ ఆఫీసర్ల నియామకం జరిగింది.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఎందుకు ఒప్పుకున్నాము అంటే దానికి శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు సమాధానం చెప్పారు ఎంతోకాలంనుంచి ఉన్న స్థానిక సంస్థలకు యీనాడు ఎన్నికలు ఆపుచేస్తున్నామంటే—యీ బాధ్యత ఏవరో ఒకరిమీద వేసుకోవడంకంటే ప్రజలకు తెలియజేసి వారందరి అభిప్రాయాన్నిగూడ తీసుకోవాలనే అభిప్రాయం వున్నారు శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారు. అలాడు జిల్లా బోర్డుల ఎన్నికల పద్ధతికి స్వేచ్ఛ చెప్పి స్పెషల్ ఆఫీసర్లను నియమించుకుంటూ వస్తున్నాము. అయితే, తదనుగుణంగాగూడ ప్రభుత్వంవారు స్థానిక సంస్థల విషయంలో ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటారని అనుకున్నాము.

ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినందుకు సంతోషించవలసిందే 'మొట్టమొదటినుంచీకూడా ప్రస్తుత స్వరూపంలో జిల్లా బోర్డులు ఉండటం మంచిది కాదనే వ్యక్తిగత అభిప్రాయం కలవారిలో నేను ఒకణ్ణి మొట్టమొదటి నుంచీకూడా జిల్లా కౌన్సిల్లు ఉండాలని, గౌరవాలకు "అటానమీ" ఉండాలనీ పేము చెప్పాము.

బల్యంతరాయ మెహరా కమిటీ రిపోర్టులోని సిఫార్సుల ప్రకారం జిల్లా డోర్టులను పునర్నిర్మాణం చేస్తామని ప్రభుత్వంవారు మరో స్వరూపంలో అన్నారు. Block Development పద్ధతివారా అన్ని firkas, Talukas లోను జిల్లా పరిషత్లు ఇంతలో నిర్మాణం కావని, 1962-63 వరకు time పడుతుందని, అందువల్ల అప్పటివరకు ఈ పునర్నిర్మాణాన్ని వాయిదా వేయాలని చెంగల్వరాయ నాయుడుగారు చెప్పారు నిర్మాణంలో డెవలప్ మెంటు కమిటీలకు, జిల్లా పరిషత్లకు ఎక్కువ సంబంధం లేదేమోనని అనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు ఏర్పరచబోయే పంచాయతీ సమితులు మొదలైనవి; co-ordinate చేస్తూ ఏర్పరచబోయే జిల్లా పరిషత్తులు, ఇప్పటికూడా వాటికి ఉన్న original functions discharge చేస్తూ; ఇప్పుడు Block Developments నిర్వహిస్తున్న కొన్ని బాధ్యతలను తీసుకొంటాయే కాని, వాటికోసం ఇవి ప్రత్యక్షంగా ఏర్పడి తున్నాయనే అభిప్రాయంతో నేను లేను అందువల్ల Block Developments ఎంతకాలంలో ఈ దేశంలో నిర్మాణమైనప్పటికీకూడా ముఖ్యంగా, ముందుగా ఈ జిల్లా సమితులు ఏర్పరచాలనడం సబబు. అందువల్ల వాటిని వాయిదా వేయవలసిన అవసరంలేదు కాబట్టి ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారికి మనవిచేయ దలచాను. మన ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ఈ విషయంలో సందేహపడుతోంది. ఏ ప్రకారంగా చేస్తే ప్రజలను సంతోష పరచ గలమని కాని; లేక మరే కారణంచేతో ప్రభుత్వం ఎప్పుడూకూడా సందేహంగానే ఉంటోంది. అందువల్లే ఈ ఏడు సంవత్సరాలనుండి ఒక నిర్ణయానికి రాలేక పోయారు. ఇప్పుడు ఒక సంవత్సరంలోపల జిల్లా పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. ఈ పరిషత్లను అందరూకూడా అంగీకరించవలసిందే. ప్రస్తుతానికి ఈ నిర్ణయమే సమచితమైన నిర్ణయమని మేము భావిస్తున్నాము. ఇందుకోసమే time తీసుకొన్నామని ప్రభుత్వమువారు అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరంలోనూ ఈ వ్యవహారం పూర్తి చేయ గలరా? అని ఇప్పుడు మాట్లాడిన సభ్యులు సందేహం వెలిబుచ్చారు. ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడానికి time లేదంటే; ఒక సంవత్సరం కాకుండా, ఒకేసారి 3-4 సంవత్సరాల కాలవ్యవధి తీసుకొంటే బాగుంటుంది. శ్రీ సంజీవయ్యగారు మాట్లాడుతూ అంతకాలం అవసరం లేదనిన్నీ వచ్చే ఏప్రిల్ లోనే ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. ఆ నిర్ణయం సరైనదే అయితే; ఇక్కడ పెట్టిన సెరెజులలో ఉన్నట్లు; మార్చి, జూలైలు కాకుండా; వారి నిర్ణయం ప్రకారంగా సవరణను తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. 3rd clause లో ఈ జిల్లా పరిషత్లు వచ్చే వరకు దీనిని వాయిదావేస్తామని ఉంది. ప్రస్తుతం ఏర్పరచబోయే జిల్లా పరిషత్లకు అధికారాలన్నీ సంక్రమించేంతవరకుకూడా ఇప్పుడుఉన్న Special Officers' time నే పొడిగిస్తామని చెప్పారు. ఆ time ఒక సంవత్సరమని చెప్పారు.

Such constitution not being later than 10th December, 1959 అని వారు సూచన చేశారు. సంవత్సరకాలమని మీరు ఈ Bill లో time తీసుకొంటున్నారు 4 నెలల్లోనే ఏర్పాటు చేస్తామని చెబుతున్నారు. నాలుగు నెలలు కాదు; మీయొక్క అభిప్రాయం సరియైనదైతే ఒక సంవత్సరమైనా time తీసుకొని ఇంకొక Amendment Bill లేకుండా ఈ లోపునే constitute చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కొంచెం time ఎక్కువ తీసుకోవడమే మంచిది. మంత్రిగారు దూరంగా ఆలోచించి; కొంచెం ఎక్కువ time తీసుకొన్నా సభ్యులలో అనుమానాలు కలుగకుండా, ఈ time రోజు అన్ని పరిషత్తులను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అన్ని పార్టీలవారు మాట్లాడినారు. ఇక మంత్రిగారు మాట్లాడుతారు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అధ్యక్ష : ఈ బిల్లు మీద చేసిన ఉపన్యాసాలు, ముఖ్యంగా జిల్లా బోర్డులపైనే వచ్చేటటువంటి సందర్భాలు ఏ విధంగా ఉంటాయి, అనే విషయంమీద, కేంద్రీకరించబడినవి. ఇంతకుముందే నేను మనవి చేసినట్లు, ఈ సెషన్ లోనే బహుళ 6, 7 తేదీలలో జిల్లా పరిషత్తుల బిల్లు రానున్నది. ఆ సందర్భంలో అన్ని విషయాలు కూలంకషంగా చర్చించుకోవచ్చు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : On a point of order, Sir అన్ని పక్షాల వారు మాట్లాడినారని తమరు సెలవిచ్చారు. సౌపరిష్టపార్టీ నుంచి ఒకే సభ్యుడు మాట్లాడారు. ఇంకా.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇక చాలు.

Sri. R. B. Ramakrishna Raju (Vadamalpet): On a Point of order, Sir !

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏదో Point of order అంటే, మాట్లాడడానికి అవకాశం వస్తుందికదా అని అట్లా అంటూ ఉంటారు. (నవ్వు)

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఆ విషయం గురించి ఇప్పుడు చర్చించడం ఖాత్యం కాదు. ఎలాగైనా త్వరలో చర్చకు రానున్నది. ఏప్రిల్ లోగానే చేయాలని ఉద్దేశం ఉంది. ఈలోగా కాకపోతే practical difficulties ఉంటాయి కాబట్టి, దేశంబరు వరకు ధైర్యం పెట్టుకొని, ఈలోపునే అన్నీ ఆలోచించుకొని చేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశం. దీనికి ఇంత చర్చ జరిగి ఉండవలసినది కాదు. ఏమైన సభ్యుల యొక్క

అభిప్రాయాలు కూడ తెలుసుకోవడం భావ్యము. ఈ అభిప్రాయాలన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని సచ్చే బిల్లు ప్రవేశ బెడరామని మనవి చేస్తూ, దీనిని వెంటనే, ప్యాసు చేయించమని కోరుతున్నాను. “1958 సరకు” అని సభ్యులు ఏదో అన్నారు. బహుశ వారు బిల్లు చూడకుండా అని ఉంటారు. ఒకసారి బిల్లు చూస్తే అటువంటిది ఏమీలేదు.

Mt. Speaker: The question is:

“That the Madras District Board (Amendment) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1958, be read a first time.”

The motion was adopted.

Sri D. Sanjivayya: Sir, I beg to move:

“That the Madras District Board (Amendment) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1958, be read a second time.”

Mr. Speaker: Motion moved

(Pause)

Mr. Speaker: The question is:

“That the Madras District Board (Amendment) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1958, be read a second time.

The motion was adopted.

CLAUSE 2

Mr. Speaker: Sri Vavilala Gopalakrishnayya is not present. So, amendment Nos. 1 to 4 are not moved. Since Nagi Reddy is also not present in the House, Sri Visweswara Rao may move amendments Nos. 5 and 6. Both can be taken up together.

Sri V. Visweswara Rao: Sir, I beg to move:

“For the figures and words ‘10th December, 1959’ Substitute the figures and words ‘31 March, 1959.’

“For the figures and words ‘10th Decemer, 1959’ substitute the figures and words ‘30th June 1959’.

Mr. Speaker: Amendments moved.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా: మంత్రిగారు పెరివిస్తూ “మేముత్సవ కుండా బిల్లు తీసుకొనివస్తున్నాము, నందేహములేదు” అనిచెప్పారు. దానికిఇంతకాలం అవసరంలేదు. “జిల్లా పరిషత్తుల బిల్లు తీసుకొని వస్తున్నాం” అని చెప్పేటప్పుడు మంత్రిగారు నా ఆమెండ్ మెండ్సులో ఏదైన ఒకదానిని ఆమోదించవచ్చు. కాని ఒక సంవత్సరం వ్యవధి తీసుకోవలసిన అవసరం కనిపించడం లేదు గతసారి White Paper పోకటించి, “త్వరలో బిల్లు తీసుకొని వస్తున్నాం, ఏప్రిల్ 1 తేదీకి తీసుకొని వస్తున్నాం, trial కు తెస్తున్నాం” అని చెప్పారు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : Trial చేశాము.

శ్రీ వి విశ్వేశ్వరరావు : Trial అని చెబుతూ nominated members ను వేసే యితర పార్టీలకు సంబంధం లేకుండా చేశారు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : పంచాయితీబోర్డు అధ్యక్షుల్ని మేము నామినేటు చేయలేదు. వాళ్ళంతా ఎలక్టు అయివచ్చిన వాళ్ళే.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : పంచాయితీ బోర్డు అధ్యక్షుల్ని తీసుకొన్నారు. నామినేటు చేసిన వాళ్ళందరూ ప్రభుత్వ పార్టీవారే: ఆ విధంగా trial చేశారు. ఆ వ్యవహారం అలా ఉంచండి దీనికి ఒక సంవత్సరం వ్యవధి అనవసరం. ఏప్రిల్ ఒకటవ తేదీకి బిల్లు తీసుకొని వచ్చేటట్లు ప్రయత్నించాలి. ఏప్రిల్ కాకపోతే కనీసం ‘జూన్ నాటికి ఆయినా’ తీసుకొని రావటానికి అంగీకరించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు, ఏమంటారు ?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : చెప్పవలసినది అంతా యిదివరకే చెప్పాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీరామమూర్తిగారి సవరణలు యిప్పుడు arise కావు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : అవునండీ. అధ్యక్షా: రెండు మాటలు చెబుతాను. మంత్రిగారు మాట్లాడుతూ “తప్పనిసరిగా ఈబిల్లు పెడుతున్నాం.” అన్నారు. ‘ఏప్రిల్ లో క్రొత్తబిల్లు తీసుకొని వస్తున్నాము’ అన్నారు. ఫిబ్రవరి మార్చిలలో అసెంబ్లీ ఉంటుంది. ఏప్రిల్ లో అసెంబ్లీ ఉండదు. అలాంటప్పుడు ఏప్రిల్ లో ఎలా ప్రవేశపెడతారు? ఒక ప్రక్కన యిలా అంటూ మరుక్షణంలో దాని గడువు పెంచడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈరకంగా రెండునాలుకలతో మాట్లాడడం జరుగుతోంది. ఇటువంటి విషయాలలో ఖచ్చితంగా చెప్పడం మంచిది. ఏది ఒకతేదీ చెప్పి ఆతేదీకి వచ్చేటట్లు చూడడం మంచిది.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అధ్యక్షా: ఏప్రిల్ నెలలో అంటే రాకపోవచ్చు. ఎందుచేతనంటే బిల్లు మొదట సెలక్టు కమిటీకి పోతుంది. సెలక్టుకమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత మనమందరం విజినెస్ కమిటీలో కూర్చోని ఎప్పుడు తీసుకొనివస్తే బాగుంటుంది అనేది ఆలోచించి ఆసెంట్రీలో పెడతాము. ఫిబ్రవరి, మార్చి రెండు నెలలలో బడ్జెటు సెషన్ ఉంటుంది. అందులో బహుళ రాకపోవచ్చు ఎందుచేతనంటే మీరే “ఈతడవ సభ్యులందరికి ఎక్కువ సమయం మాట్లాడడానికి యిస్తాను: జనరల్ డిస్కషన్ కు వగినసమయం allot చెయ్యాలి” అని మనవిచేశారు. అందుచేత ఏప్రిల్ లో రాకపోవచ్చు. సెలక్టు కమిటీకి పోయినతరువాత బిల్లు house ముందుకు వాకుండా ఏమవుతుంది? అది house యొక్క Property. అసలు బిల్లుతీసుకొని రాకుండానే ఉండడానికి ఎలా అవకాశం ఉంటుంది. ఇంకా అసలు బిల్లునే తీసుకొని రాలేదు. దానికి shape ఇచ్చి తీసుకొనివచ్చిన తరువాత సెలక్టుకమిటీకి పోవడం మొదలైన stages అన్నిఉంటాయకదా: అందుచేత time అవసరం. ఇది మంత్రి గారికి ఒక్కరికే సంబంధించిన విషయం. అందుచేత బడ్జెట్ సెషన్ లో రావడానికి మాత్రం అవకాశం ఉండదు, ఫిబ్రవరి, మార్చి రెండు నెలలు కూర్చున్న తరువాత వెంటనే ఏప్రిల్ లోనే సెషన్ ఉండదుకదా: మే నెలఖరునగాని, లేక June మొదటి వారంలోగాని, ఆసెంట్రీ కూర్చుంటుంది. అప్పటికి సెలక్టు కమిటీ రిపోర్టు రావచ్చు దానిపై సభ్యుల అభిప్రాయాలు తెలియవచ్చడానికి వీలుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : విశ్వేశ్వరావుగారు ఏమంటారు ?

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరావు : జూన్ 30 వరకు అన్న అమెండుమెంటుకు మంత్రిగారు అంగీకరిస్తే సరే.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మంత్రిగారు ఏమంటారు ?

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి : అంగీకరించలేదండి.

Mr. Speaker: The question is:

“For the figures and words ‘10th December, 1959’ substitute the figures and words ‘31st March, 1959.’

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

“For the figures and words ‘10th December, 1959.’ substitute the figures and words ‘30th June, 1959.’

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is:
“That clause 2 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : On a point of order, Sir
మనముందు లేని బిల్లులోని సెక్షన్లు ఉదహరించ వచ్చునా? అది రాబోతుందని
చెప్పటం correct కాదని నా భావం.

శ్రీ డి సంజీవయ్య : జిల్లా పరిషత్తుల చిలు నోటీసులు ఇవ్వటం
పూర్తయింది కనుక తప్పకుండా వస్తవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇది సరిగా ఉన్నదని అని నేను అంగీకరిస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇటువంటి సందర్భంలో దానిని మద్రా
సులో rule out చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారు చేసినా నేను చేయను. మన House యొక్క
మర్యాద మనం కాపాడుకొందాము. మన ఇష్టం ప్రకారం మనంచేదాము.

Do not lose your sovereign power.

Sri. Vavilala Gopalakrishnayya: I am not losing nor,
am I asking you to lose. But I am just bringing to your
notice what happened in other States as a precedent which
is not necessary to be followed.

Mr. Speaker: I rule it is in order.

Sri B. Srirama Murthi: Sir, I beg to move :

“In line 5 of clause 3 after the words ‘Zilla Parishad’
insert the words ‘for which purpose the Government shall
place before the Legislature during the next sessions or
February, 1959.’”

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి : అధ్యక్ష, నేను ఈ amendment move
చేస్తున్నాను. పెళ్ళి సందర్భంలో అరుంధతి నక్షత్రాన్ని చూడమంటారు. అది
ఎక్కడుందో తెలియకపోయినా కనిపించినట్లు పెళ్ళి కూతురు చెప్పాలి. జిల్లా పరి
షత్లు వున్నాయని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కాబట్టి వున్నాయని మేము అనుకో
వాలి. వేశారని చెబుతున్నారా కాబట్టి వున్నాయని అనుకోవాలి. “అరుంధతి నక్షత్రం
కనబడలేదుగాని ఆరువేలు అప్పుమాత్రం మిగిలింది” అన్నట్లుగా జిల్లాపరిషత్తులు
కన్పించకపోయినా నామినేషనులు కనబడుతున్నాయి. మంత్రిగారు ఎక్కువకాలాన్ని
పొడిగించక పిల్లపరి లోపుగానే పూర్తిచేస్తామనే హామీ ఇచ్చి దానిని అంగీకరింపా
లని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker : The Question is :

"In line 5 of clause 3 after the words 'Zilla Parishad' insert the words 'for which purpose the Government shall place before the Legislature during the next sessions or February, 1959.'"

The motion was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Short title

"That clause 3 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

Mr. Speaker : The question is:

"That Short title do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Short title was added to the Bill.

Preamble

Mr. Speaker : The question is :

"That Preamble do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Preamble was added to the Bill.

Sri D. Sanjivayya : Sir, I beg to move :

"That the Madras District Boards (Amendment) (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958, be read a third time and passed."

Mr. Speaker : The queseion is :

"That the Madras District Boards (Amendment) (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1958, be read a third time and passed."

The motion was adopted.

*The Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants)
Bill, 1958.*

Sri K. Venkat Rao : Sir, I beg to move :

"That the Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants) Bill, 1958, be read a first time."

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : అధ్యక్షా: ఈ Bill పాత హైదరాబాదు రాష్ట్రానికిది. ప్రస్తుత రెలంగాణకు సంబంధించినది. 1951 లో ఇక్కడ ఒకకమిటీ పేయబడింది. అటువంటివారు cash grants ను abolish చేయవలసినదని సిఫార్సు చేశారు. దాని ప్రకారం 1—4—1952 న Hyderabad Abolition of Cash Grants Act అమలులోనికి వచ్చినది. ఈ Act లోవున్న కొన్ని ముఖ్యనిషయాలు సరియిందు వుంచదలచుకొన్నాను.

పూర్వము సర్ దేశపాండ్వాలని, సర్ దేశముఖలనీ, దేశముఖలని, దేశ పాండ్వాలని, ద నైబింద్ దార్లని వుండేవారు. సర్ దేశముఖలకు సర్ దేశపాండ్వాలకుగల అన్నివరగణాలలోను వన్ను వసూలు చేసుకొనేహక్కు, రెవెన్యూలెక్కలుచూచేహక్కు వుండేది. ఇవి రెండూగాక సర్ దేశముఖలకు law and order maintain చేసేహక్కు అదనముగా వుండేది. దేశముఖలకు, దేశపాండ్వాలకు ఒక వరగ చాలోమాత్రమే వైసచెప్పబడిన రెండుహక్కులు వుండేవి. ఒకటవ సాలార్ జింక్ జిల్లాబంది స్కీమును అమలు చేసిన తర్వాత ఈ ప్రాంతాలలో 'కుభాలు' ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. కుభాల ఏర్పాటు జరిగిన తరువాత ఇదివరకు వారుచేసిన పూర్వకాలపు సేవలను ప్రశంసిస్తూ cash grants ఇవ్వాలని నిర్ణయించటం జరిగింది. మిగిలిన జిల్లాలలోగల దశబంధానికి ద నైబింద్ కు ఒకటే అర్థము. ఈద నైబింద్ కాలిద నై బింద్ అని, మిరాసిద నైబింద్ అని రెండు రకాలుగా వున్నది. గవర్నమెంటువారి యొక్క ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ మైన్ టైన్ చేయటం కాలిద నైబింద్ దార్లపని. పూర్వీకులు తెచ్చిఇచ్చిన ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ను (private ఏ) maintain చేసుకొనటం మిరాసిద నైబింద్ దార్లపని. వీరికి మూడు రకాలుగా ఇచ్చేవారు. కొంతమందికి cash grants రూపంలోను, మరి కొంతమందికి వస్తు, దాన్య రూపంలోను, మరి కొందరికి భూమి గాంటు ఇచ్చేవారు. ఈ గాంటులకు P. W. D. వారు సర్టి ఫికేటుఇస్తే బ్రెజిరినుండి డబ్బుతీసుకోవడానికి వీలువుంటుంది. ఈ గ్రాంటును 1952 లోచేసిన చట్టంలోవాడినమాట 'ద నైబింద్ దారు' అంటే కాలిద నైబింద్ దారా లేక మిరాసిద నైబింద్ దారా? అని అనుమానం కల్గటంవల్ల ఇద్దరికి ఇది వర్తిస్తుందని తెల్పటానికే ఈబిల్లు తీసుకురాబడింది. దానిలో Part (A) (B) (C) అని కొత్త పెట్టకట్టలు పెట్టబడ్డాయి. 1952 లో abolish చేయబడ్డది. Part (A) అని Cash Grant list in 'B' అని అన్నారు. ఆ list లో వున్నవి సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను.

Mansab Maviza Jagir including jagir Pension,

Mansab Maviza Qarza,

Mansab Maviza Arazi,

Mansab Maviza Abkari,

Mansab Maviza Sair,

Mansab Maviza Aslaha, Kutub, Dookan, Safai,

Mansab Imliazi,

Mansab Nizam Mahwars,

Mahwarat Walajahi issued in lieu of Jagirs.

ఇవన్నీ రెండవభాగంలోవున్నాయి. Government వారికి ఆయా services చేస్తుంటే అట్టివారివిషయం Part (B) లో ఆ list వ్రాశారు.

Part (c) లో miscellaneous cash grants గా వ్రాశారు.

Youmias — Daily allowances

Mamools — Periodical allowances అప్పు డప్పుడు యిచ్చేవి.

Saliyanas — ప్రతి సంవత్సరం యిచ్చేవి, ordinary mansabs,

Riyayeti mamools — Compassionate allowances.

Khas, Mutaferriq Mahawars — special and miscellaneous cash grants.

Mash — a kind of ordinary grant.

Customs Mukasas — grant for collection of levies.

Agrahars — దీనిలోమళ్ళా Mahwarat Walajahis — grants given by rulers of Masool and Kurnool. వారిది వీరు కలుపుకున్నారు కాబట్టి వారు యిచ్చేదానికి ఆ పేరు పెట్టారు.

Sarishtadari — grants for writing accounts.

Wiquai Nigari — Day to day events of history. దానికి కూడా grant వుండేది.

వీటన్నిటిని 1-7-54 వ తేదీ నుంచి abolish చేశారు. నేను వదిలిన (a) and (c) lists లోని వాటికి compensation యివ్వలేదు.

List (B) లో వున్నవాటికి compensation యిచ్చారు. సాలీనా వారికెంత మొత్తం యిచ్చేవారో దానికి ఆరు రెట్లు, పండ్రెండు సాంవత్సరిక వాయిదాలలో చెల్లించాలన్నదే ఆ compensation యొక్క స్వరూపం. ఆ Act లో ఆ నిర్ణయం వున్నది. దాని ప్రకారం అది జరిగింది. ఇప్పుడు కొంతవరకు payment జరిగిపోయింది. మిగిలిన instalments యొక్క payment యిప్పుడు అమలులో వున్నాయి. 1955 వ సంవత్సరపు Act లో యింకో విషయం కూడా చేశారు. ఇది abolish చేస్తూ కొన్నితాత్కాలికమైన allowances అట్టేపెట్టారు. 1-7-54 వ తేదీకి 60 ఏండ్లుకంటే ఎక్కువవయస్సు కలిగివుంటే, అంతక్రితం యీ allowances పుచ్చుకునేవారికి జీవితాంతంవరకూ అట్టేపెట్టారు. Widows కు till remarriage or death వుంచారు. మైనర్లకు మెజారిటీ వయస్సు వచ్చేవరకూ వుంచారు. శ్రీలకు వివాహం అయ్యేవరకూ వుంచారు. మతానికి ధర్మాదాయాలకీ సంబంధించిన cash grant అట్టే పెట్టారు. తమ దృష్టికి యీ బిల్లు ఉద్దేశ్యం యొక్క summary తెస్తున్నాను. Grants for items in Lists (A) and (B) were abolished without compensation. List Bar వున్న వారికి మాత్రం కొన్ని షరతులకు లోబడి మాపుజా యివ్వాలని నిర్ణయించబడింది. అసలు అవన్నీ అతియాత్ గ్రాంట్లు. అనగా Royal grants రాజుగారిచ్చినవి అని అర్థం. ఇది రాజుగారిచ్చిన గ్రాంటు కనుక రాజుగారు ఎప్పుడు వడితే అప్పుడు పరిహారం చేయవచ్చుననే భావంతో మొదటి రెండు రకాలకు (A, C లకు) యిక యివ్వడం మానేశారు. కాని యింకో condition దీంట్లో వుంది. అతియాత్ గ్రాంట్లన్నీ ముంతఖిన and పసిఖాన్ కి సంబంధించి యిచ్చారు. వాటి conditions భింగవరచకుండా compensation లేకుండా తీసివేయడానికి హక్కులేదనే అంశంపై High Court లో writ petition వేస్తే అది Constitution కి వ్యతిరేకమని A & C categories కి కూడా మాపుజా యివ్వాలని నిర్ణయించారు. ఇది sudden గా వచ్చింది. మేము Supreme Court కు appeal చేయడం జరిగింది. వ్యతిహారం చూసుకుంటే High Court Judgement correct అనే సంగతి కనిపిస్తున్నది. మనకు అక్కడ నుంచి relief రాదు. ఇది పెట్టుకుని కూర్చోడంవల్ల మనం యివ్వవలసిన పరిహారం ప్రతి సంవత్సరం ఎదిగిపోతోంది. అందువల్ల యీ బిల్లు తీసుకు రావలసివచ్చింది. Religious Endowment services అంటే definition యిదివరకటి Act లోలేదు. ఈ Act లో clear గా definition యివ్వడం జరిగింది. B category లో యిదివరకు తీసుకున్న వారికి ఒక సంవత్సరం ఆదాయంకు ఆరు రెట్లు పన్నెండు instalments లో యివ్వాలని నిర్ణయం జరిగింది. ఇప్పుడు A & C లిస్టులలోని వారికి కూడా యివ్వవలసివచ్చింది. వారు చేయవలసిన duties ఎప్పుడో అంతం అయిపోయాయి. వారి దగ్గర నుంచి తీసు

పనే నేప యేమీలేదు. అందుచేత compensatory consideration లేదు. ఉన్నది compassionate consideration మాత్రమే. అందువల్ల వాటికి సామాన్య అవాయమునకు నాలుగు రెట్లు యిచ్చి abolish చేయాలని High Court judgement లో నిర్ణయించి వున్నారు. ఇవ్వవలసిన మొత్తం rough estimate పేరాము (A), (C) లకు యివ్వవలసినది సుమారు 53, 19, 508 రూపాయలు. ఇది స్థూలంగా వేసినది మాత్రమేనని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక వీటి salient features మళ్ళీ repeat చేస్తున్నాను.

Retrospective effect has been provided in respect of cash grant specified in Part A of the schedule appended to the Bill and in respect of cash grants specified in part C of the schedule from 1st April 1952 and 1st July 1954 respectively.

ఇది చేయకపోతే యీశాసనం invalid అవుతుంది. అంతా కలిసి అందాజుగా యింకా చెప్పాను.

2. ఇది రొమ్మిది రెలంగానా జిల్లాలకు వర్తిస్తుంది.

3. Religious and Charitable institutions కి perpetuity లో అవి ఆయా నియమిర శాస్త్రములు చేస్తున్నంత వరకూ grant యివ్వబడుతుంది.

Grants to persons whose age was not less than 60 years on 1st April 1954 and those who were incapable of earning their livelihood will continue till death as present grantees.

4. విధవరాణికి పుళ్ళా పెళ్ళయ్యేవరకూగాని, చనిపోయేవరకూగాని, మైనర్లకు మగవారైతే పెంజారిటీ పయస్సు వచ్చేవరకు, ఆడవారైతే పెళ్ళయ్యే వరకూగాని యిస్తారని, యిదిపరకున్న నిర్ణయమే యిప్పుడునూడా వుంటుంది.

5. ఒక్కొక్కరికి రెండు మూడు రకాల గ్రాంట్లున్నప్పుడు వాటిలో హెచ్చు మొత్తం యేదో అది యిస్తారుగాని అన్ని మొత్తాలూ యివ్వకూడదు.

In the existing Act, there is provision where a grantee is in receipt of more than one grant and he has no other source of income for livelihood, he is entitled to receive the grant of the higher amount.

When the scheme of the Act was not to provide any compensation for grants specified in schedules A and C,

అది పోయింది కనుక, compensation యిస్తున్నాం కాబట్టి. ఆ clause delete చేయబడిన ఆవశ్యకత ఏర్పడదీ.

Payment of compensation will be spread over a period of 6 to 12 years from the date of commencement of the Act.

దీనికి రూల్సు, వివరాలు తయారు అవుతాయి. Financial implications యిప్పుడే మనవి చేశాను. 53.19,568 రూపాయలలో 31,90,800 రూపాయలు (c)కి పరిపోతుంది. మిగిలిన miscellaneous అన్నీ కలపుతుని సుమారు 53 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో ఈ వ్యవహారం నడుస్తుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ): (B) క్రింద :

శ్రీ కె. వెంకటరావు : (B) క్రింద perpetual గా యిస్తారని తత్సంబంధమైన షరతులు యిప్పుడు చదివాను. 1954 వ సంవత్సరంలో Act pass అయినప్పటినుంచి ఎస్తున్నది. అప్పుడే అయిదారు instalments చెల్లించారు. పూర్తి విషయాల లంచనా యిప్పుడు చెప్పడానికి time లేదు. సభ్యులు కావాలంటే చదువారు తెప్పించి యిస్తాను.

అది ఒక శాస్త్రము మీద నడిచి పోతువుంది. ఇక్కడ అమలులో వుంది. ఈ రెండింటికి యివ్వలేదనే condition మీద వచ్చిన వ్యవహారము గనుక దీనిని గురించి తగిన చర్య తీసుకొనబడుతుంది. అందుచేత ఈ బిల్లును సభవారు త్వరలో ఆమోదించ వలసినదిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : అధ్యక్ష, ఈ ఆక్టువల్ల 53 లక్షల రూపాయలు అదనముగా ప్రభుత్వమునకు ఖర్చవుతుందని అన్నారు. 'B' క్రింద మనము యిప్పుడెంత చెల్లిస్తున్నాము ? ఈ బిల్లు ఆక్టు అయిన తరువాత ఎంత pay చేయార్ని వుంటుంది?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : 1954 వ సంవత్సరపు ఆక్టు క్రింద యిప్పుడు payment జరుగుతున్నది.

What is being paid now was being paid in past and will be paid in future. It does not affect the present status of the Bill.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : ఈ compensation ఎప్పటినుంచి యిస్తారండీ?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : ఈ ఆక్టు 1952 లో చేయబడినది. అప్పటినుంచి యివ్వాలి.

శ్రీ జి. యలమందారెడ్డి (కనిగిరి) : అధ్యక్ష : ఏ ఏ category క్రింద ఎంతెంత ఖర్చవుచుందో చెప్పగలరా ?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు : గడచిన కాలము రుసుము యిచ్చినప్పటినుంచి compensation యిస్తారా ?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : అప్పటినుంచి యివ్వనటువంటి రుసుముకు compensation 4 రెట్లు యిస్తారు. ఈ రుసుము యిచ్చి రీరాలని High Court Judgement లో లేదు High Court వారు compensation యిచ్చున్నామని గనుక యిస్తున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : పేర్లు యివ్వకుండా ఎవరి యిష్టము వచ్చినట్లు వారు మాట్లాడడానికి వీలులేదు. పేరు పంపితే మాట్లాడడానికి అవకాశము యిస్తాను. మాట్లాడ దలచుకున్న వారంతా మాట్లాడిన తరువాత మంత్రిగారు అన్నింటికి సమాధానము చెప్పతారు. అంతేగాని యిష్టము వచ్చినట్లుగా లేని మాట్లాడుతామంటే అది నేను allow చేయను.

శ్రీ జె. ఆనందరావు : (మెట్ వల్లి) అధ్యక్ష మహాశయా! మన రివిన్యూ శాఖామూల్యము ఈ రోజున ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుకు వారు అభినందనీయులు. ఈ బిల్లు త్వరలోనే శాసనము చేయబడుచున్నది. దానిలో వాగ్వివాదాలు చెలరేగే ప్రశ్న యేమీలేదు. అయినప్పటికి ఈ బిల్లుపై మాకు వున్న అభిప్రాయాలను విమర్శలను చెప్పవలసిన అవసరముంది కాబట్టి నేను కొన్ని విషయములు చెప్పదలచు కున్నాను. ఇప్పుడు యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుతూ దేశముఖ్య, దేశపాండెల గురించి ఎప్పటి నుంచో ఎన్నున్న ఆచారాలను వివరించియున్నారు. సాధారణముగా ఆకాలములో దేశముఖ్యులు ప్రభుత్వము, తరపున రివెన్యూ కలెక్టర్లుగా పనిచేసేవారు. వారు రివెన్యూను పనులుచేసి, ఆవిధముగా ఎనూలు చేసినందుకు కొంత రుసుము లీసు కుంటూ వుండేవారు. ఈ విధముగా కొంత పెత్తనము సంపాదించు కొనడముచేత వారు అనేక విషయాలపై అధికారము చలాయిస్తూ ప్రభుత్వమునుంచి కొంత percentage రుసుముగానే కాకుండా ప్రజలవద్దనుంచికూడ వివాహముల సమయములలోను ఇంకా యితరత్రాకూడ కట్టుములు, కానుకలు, వుచ్చుకుంటూ చాలా ఆదాబర జీవితాన్ని గడుపుతూ వుండేవారు. ప్రజలు వారి దయాదాక్షిణ్యాలకు గురి కావలసి వచ్చుచుండెను. వారి అధికారాన్ని సారారుజంగు తీసుకున్నారు. అప్పటి

నుంచి వారు ఏదైన విప్లవము తెస్తారేమోననే భయముతో వీరికి చిరుములు యిచ్చి కొంత ముట్టజెప్పతూ రావడము జరిగింది ఈ విధముగా వారు కొన్ని వేల రూపాయలు రుసుముగా పొందుతూ వుండడమూ, దానుదాను యీ దేశములో కుటుంబములు ఛిన్నాభిన్నములు కావడము జరిగిపోయింది. అందుచేత మనము యీ దేశములోలకు compensation యివ్వవలసిన అవసరమేలేదు. అందుచేత హైదరాబాదు ఆక్టులోని విషయములు నక్కరముయినవనే భావిస్తున్నాను. ఆయితే రిట్ పిటిషన్ పై హైకోర్టువారిచ్చిన Judgment లో యీ దేశములోలకు వున్నటువంటి అధికారాలు, ఆస్తి పాస్తులతో సమంగా భావించి, వారికి compensation యివ్వనిదే రాజ్యాంగమునకు విరుద్ధమని తీర్పు యివ్వబడినందున కొంత నష్టపరిహారము యివ్వక తప్పింది కాదు. ఈ దేశములోలకు, దేశపాండేలకు ఈ Compensation పిల్ల ఎచ్చేది ఏమీలేదు. వారు అప్పటిలోనే చాలా భూములు ఆస్తులు సంపాదించుకున్నారు. అందుచేత రుసుము కొరకు ఆశపడి యీ రిట్లు దాఖలు చేయలేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు మా జిల్లాలో వేములవాడ గ్రామంలోవున్న దేశములో ఒకరు రిట్ పిటిషన్ file చేశారు. అతనికి Temple Committee నుంచి కొంత పైకము రావలసి వుండెను. అది చాలా కాలమునుంచి pending గా వుండుటచేత అతనికి 150 వేల రూపాయలు వచ్చింది. అందుచేత యీ రిట్ పిటిషన్ వల్లకూడ కొంత డబ్బు వస్తుందనే భావించి వుంటారు. ఈ దేశములోలు ప్రజలకుచేసిన మనకార్యాలు మనకందరకు తెలుసును మన ప్రజల త్వము మున్నుండు తేబోయే ఆస్తికి సంబంధించిన సంస్కరణలను గురించి తెలుసుకొని ఆస్తులను భూములను అమ్మి డబ్బు కూడబెట్టుకుంటున్న దేశములోలే వీరు. అందుచేత ఈ దేశములోలకునష్టపరిహారము ఎంత తక్కువగాయివ్వడానికి వీలుంటుందో అంతే యివ్వడానికి నిర్ణయము చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుచున్నాను. రెండవ విషయమేమంటే Part-B కు సంబంధించి చాలా Categories వున్నవి. వారందరికి నష్టపరిహారముక్రింద ఎంతపైకము చెల్లించవలసి వుంటుందో యిప్పటిలో కాకపోయినా కొంతకాలములో అవివరములు సభవారి ముందుంచవలెనని మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. దానిలో అనేక చిక్కులున్నాయి. కొంతమంది హక్కుదారులు వున్నవారిని లేనివారినికూడ లెక్కలోనికి తీసుకుంటూ వున్నారనే రధన ఒకటి వుంది. తరువాత పెడ్యూలు "C" క్రింద మనము కొంతమందికి extraordinary సౌకర్యములు కలుగజేస్తున్నాము. 60 సంవత్సరములు దాటిన పృథ్వులకు, Compensation యివ్వడమన్నది సమంజసముగానేవుంది. అందులు, చెవులు, మొదలగువారికికూడ యివ్వవచ్చును. దైవికముగా అంగవైకళ్యమునకు గురిఅయిన వారికి కూడ యీ నష్టపరిహార మివ్వవచ్చును. వితంతువులకు, మైనర్సుకుకూడ యివ్వబడుతుందని ఈ బిల్లో వ్యాసీవుంది. కాని యిక్కడ ఒక్క విషయము చెప్పవలసి

పుండ్రి. ఇతర ఆదాయ మేమియు లేకుండా వున్నప్పుడే families లోపున్న వితంతువులకు, మైనర్లకు యీ compensations యివ్వవచ్చును. ఆ స్తిపాస్తులు కలిగి పుండ్రి జీవనోపాధికి ఏలోటు లేనివారికి నష్టపరిహారము యివ్వనవసరము లేదు. ఈ విషయాన్ని ఆలోచించవలసినదిగా ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను

Minors పిషయములో ఇట్టి నిబంధన ఉన్నది. పేరే ఆదాయ మార్గములు లేనప్పుడు 18 సంవత్సరముల యుక్తవయస్సు పుచ్చువరకు దబ్బు ఇవ్వపెట్టెనని వాగ్దాము. ఈ నిబంధనలే Widows పిషయములోను పర్తింపజేస్తే వాగుంటుందని అనుకొంటున్నాను. Sub Clause (5) లో “The compensation payable under sub-section (2) for the cash grants specified in Part (A) and Part (C) of the schedule shall be paid to the grantee in such manner and in such instalments as may be prescribed; and the compensation payable for the cash grant specified in Part B of the schedule be paid to him either in full or in annual instalments not exceeding twelve అని ఉన్నది.

అయితే 12 సంవత్సరముల కాలము మించకుండా వీరికి ముట్టచెప్పాలనివుంది వారు 2 సంవత్సరములలో చెల్లించమని, 3 సంవత్సరములలో చెల్లించమని ఇబ్బంది పెట్టవచ్చు. ఒకసారిగా దబ్బు ఇవ్వపెట్టెనని రావచ్చును. కనీసము ‘5 సంవత్సరములకు తగ్గకుండా’ అనేమాట ఇక్కడ పెట్టినట్లయితే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. మీరాద స్టైటండీదారులు, కొంద స్టైటండీదారులు అనేరకములవారు వున్నారు. దేశ ముఖలకు సంబంధించినదే వీరికికూడా సంబంధిస్తుంది. ఆనాడువారు తమ శ్రమ తోనే చెరువు కుంటలను నిర్మించి వుండవచ్చును. దానికి వారిని కాదనడములేదు. ఆనాటినుంచి ఈనాటివరకు వారుకొన్ని privileges అనుభవిస్తూ వచ్చారు. వారికి ఇప్పుడుకొన్ని ప్రత్యేకహక్కులు వుండాలని అంటున్నారు. వారి పొలాలన్నీ చెరువు కుంటలకు మొదట్లోనే వుంటాయి. ముందువారు పొరింతుకుంటారని 3 కాలవలు తీయ వలసివ పరిస్థితివుంటేకూడ తీయరు. ద్రవ్యరూపేణాగాని, శ్రమరూపేణాగాని వారు చేసిన దానికి కొన్నివందలకెట్లు ప్రతిఫలము వారు పొందారు. అందుచేవారికి ఒక్క పైసకూడ ఇవ్వవలసిన అవసరములేదు. ఇవ్వకూడదనడానికి మనకు Constitution అడ్డువచ్చింది. నామకార్తము ఏదో కొంతమాత్రమేయిచ్చి యీ పీడను పదిలించు కోవాలని నామనవి.

శ్రీ జి. ఎలమందారెడ్డి : మన రెవిన్యూమంత్రిగారు బిల్లు ప్రతిపాదిస్తూ బిల్లుయొక్క వివరాలు ఏమి ఇవ్వలేదు. మొత్తము 55 లక్షలు ఇవ్వబడినవి వస్తుంది అని చెప్పడముద్వారా ఎవరికి ఎంత ఇవ్వాలి అనే విషయము తెలుసుకొని మాట్లాడడానికి అవకాశము లేకుండావుంది. మంత్రిగారు ప్రతిపాదించినపుడు తమదృష్టికి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నించాము. మీరు మాట్లాడినపుడు చెప్పమన్నారు. ప్రభుత్వమునకు ఎలాగు ఈ బిల్లు pass అవుతుందికదా అన్న సమ్యక్తంతో అసలు విషయాలు చెప్పకుండా మాట్లాడడం న్యాయంకాదు. ఇలాంటి బిల్లు యీ రకముగా తీసుకొని రావడము చాల విచారకరము.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : తెలియని ఉర్దూమాటలు రాత్రింతా కూర్చొని తెలుసుకొని చెబితే ఏమీ చెప్పలేదు అంటారేమిటి? మొత్తము ఎంతమంది బృతికి ఉన్నారో ఎవరు చెప్పగలరు? 60 ఏళ్ళవారు ఎంతమందివున్నారు, 18 ఏళ్ళ పెళ్ళికాని పిల్లలు ఎంతమందివున్నారు, ఇది act అయిన తరువాత gather చేసి చెప్పాలి. (B) category క్రింద ఎంత చెల్లిస్తున్నారనేది ఈ బిల్లుకు సంబంధం లేదు కనుక పట్టుకొని రాలేదు. కాపలపివస్తే వ్రాసి తెలుసుకొని చెబుతాను.

శ్రీ జి. ఎలమందారెడ్డి : దేశముఖలకు, సర్ దేశముఖులకు ఇంతవరకు ఎంతరుసుము చెల్లించబడేది? 4 రెట్లు వారికి చెల్లించబడినవి వస్తుంది?

శ్రీ కె. వెంకటరావు : ఒకబాధవుంది. ఆయన పూరికే అనేకారు. 1864 సం॥లో జిల్లాబంది పోయింది. దేశముఖులను, దేశపాండేలను అప్పుడే తీసివేశారు. 93 సం॥లు అయింది ఇప్పుడు హఠాత్తుగా తీసుకొని రమ్మంటే కష్టం. ఇవన్నీ records లో ఎక్కడ వున్నవో వెతుక్కుని తీసుకొనిరావాలి. 1864 లో abolish అయి ఇప్పుడు compensation తెచ్చుకోగలిగినవారు ఎంతమందివుంటారు అంటే easy గా చెప్పగలిగిన సంగతికాదు. 20 రకాలు వదివాను. అరణీలు, మావిజాలు ఇంకా individuals వున్నారు. అన్ని details ఇమ్మంటే physical గా సాధ్యమయిన విషయముకాదు.

శ్రీ జి. ఎలమందారెడ్డి : మంత్రిగారు ఇబ్బందులు వున్నవని తెలిపారు. ఆనందరావుగారు చెప్పినట్లు జాగీరుదారులు కూడ ప్రజల అస్థులను చట్టవిరుద్ధముగా ఆపహరించినచరిత్ర వారికి వుంది. (A) category లో వున్నవారికి 4 రెట్లు ఏ మాత్రము అపనరములేదు. Constitution ప్రకారము ఇవ్వలికనుక రెట్టింపు చెల్లిస్తే చాలు. Moral గా వారికి మన State ఇవ్వవలసిన అపనరములేదు. వారి పరిపాలనలో ప్రజలను దోచుకొని తిన్నారు. మంత్రిగారు చెప్పిన ప్రకారం వారికి 55 లక్షల

రూపాయలు ఇవ్వవలసి వుంటుంది. 5కి పట్టుదీలు అయినా ఇవ్వనిక్కరిచేదని మా అభిప్రాయము (C) category కి సంబంధించినంతవరకు services అవివుంటే కొంత సానుహితీతో ఆలోచించినా వాగుంటుంది కాని (A) category రెటిరింగు మార్గమే ఇవ్వడానికి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి (రామన్నపేట్) : అధ్యక్ష, మనముందువున్న cash grants గురించి పెద్ద చరిత్రవుంది. గత మైదరాబాద్ ప్రభుత్వము ఈ దేశములోను, దేశసాంఠేలను రద్దుచేస్తూ ఒక Act చేసింది. వారికి నష్టపరిహారము రివ్వాలని వారు High Court లో writ file చేశారు రాజ్యాంగం ప్రకారము నష్టపరిహారము ఇవ్వవలెనని Court తీర్పుయిచ్చింది కాబట్టి యివ్వడానికి యీబిల్లు తీసుకొని వచ్చినామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇచ్చేముందు కొన్నిలక్షలరూపాయలు పీఠికీ ముట్టచెప్పడం ఎంతమాత్రం న్యాయంరాదు. రాజ్యాంగం ప్రకారం ఇవ్వవలసి వచ్చినది కనుక నామూలానికి ఏదో ముట్టచెప్పిన దాగుంటుందని నామనవి.

‘ఎ’ క్లాసుకు సంబంధించినవారి చరిత్ర అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇది పరకు ఉన్న ప్రభుత్వంలో ప్రధానంగా గాగ్గిమాలలో స్తంభాలమాదిరిగా పరిపాలనా వ్యవహారములలో ఉండేవారు. వారికి ఈనాడు నాలుగురెట్లు యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఎందుకు నిర్ణయించిందో తెలియదు. రాజ్యాంగ చట్టాన్ననుసరించి యిస్తున్నామని చెబుతున్నారు అనలే యివ్వకుండా ఉండొచ్చినది. ఇదిపరకు మైదరాబాద్ ప్రభుత్వం అట్లాగే చేసినది. రాజ్యాంగ చట్టం అనే సాకుతో యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు ఒక రెట్లు యిస్తే సరిపోతుందనిదా—నాలుగువేలు వస్తున్నప్పుడు 8 వేలు యిస్తే సరిపోతుంది. నాలుగు రెట్లు ఎందుకు యివ్వాలి? ఒకపైపు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు సాగించాలంటే డబ్బుకొరత ఉందని చెబుతూ రెండపైపు యిలాంటివారికి లక్షలాది రూపాయలు కట్టబెట్టడానికి సిద్ధం అవుతుంటే, యీ విధానం మాకు అర్థంరావడం లేదు. ‘ఎ’ క్లాసుఅని ‘సి’ క్లాసుఅని రెండుభాగాలుచేశారు. డబ్బు యివ్వడం భేదంలో చూపించుటలేదు. భేదంఉంటే తారతమ్యాలలో చూపించాలిరాదు. ఆ clarification మంత్రిగారు చేయలేదు. ‘B’ క్లాసుకింద మధ్యన ఉన్నవారికి 6 రెట్లు (six times) అని చెప్పారు ఏవిధంగా యిస్తారో తెలియదు. వారికి ‘B’ class కన్న ‘C’ class వారు యింకా పెద్ద వారేమో తెలియదు. ‘A’ class వారికి యిస్తున్నట్లు ‘B’ class కన్న ‘C’ క్లాసు వారికి ఎక్కువ కావాలేమో స్పష్టము చేయలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : మీ సలహా ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి : ‘ఎ’ క్లాసువారికి రెట్టింపు యిచ్చుటకు. ‘సి’ క్లాసువారికి ఎక్కువ చేయుటకు అభ్యంతరం ఉండకూడదు ఇందుకు మేము ఇచ్చిన

అమెండ్ మెంట్లు ఉన్నవి. అవి వచ్చినప్పుడు ఆ వివరాలు చెబుతాము. ఇప్పుడు నేను చెప్పేది 'ఎ' క్లాసువారికి సంవత్సరానికి ఓచ్చెదానికి రెట్టింపు యిచ్చి. 'సి' క్లాసువారికి 4 బదులు 3 రెట్లు యిస్తే సరిపోతుందని చెబుతూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ది. శంకరయ్య : అచ్చె, జమీందారు విల్లు ప్యాస్ చేసినప్పుడు జమీందార్లకు గ్రెడేషన్ పద్ధతిమీద compensation యిచ్చే పద్ధతి పెట్టాము. ఇందులో కూడ 'A' category కి 4 times, 'B' వారికి 6 times, 'C' వారికి 4 times అన్నారు. 'A' category లో ఉన్నవారంతా ఒకే కేటగిరీలో ఉన్నారా? కాబట్టి యింత ఆదాయం వచ్చినవారికి యిన్ని రెట్లు యిస్తాము అనే విధంగా గ్రెడేషన్ పద్ధతిమీద వీళ్ళు కూడా యివ్వాలి. ఇతర ఆస్తి ఉంటే యింత యిస్తామని, లేనివారికి యింత యిస్తామని ఉండాలి. 'C' category లో ఒప్పుకొన్నారని మైనర్స్ ఉంటే, యితర ఆస్తి లేకపోతే 4 times, వాళ్ళ మైనారిటీ పోయిన తరువాత యివ్వమని ఒప్పుకొన్నారు. కాబట్టి ఆ మైనర్స్ ఎవరో యిప్పుడు తెలిసే వాళ్ళారా? అందువల్ల ఇవాళ మనుషుల పేర్లు తెలుసుకోవలసిన పని ఏమున్నది? వారు బ్రిటికి ఉన్నారో, పోయారో తెలుసుకోవలసిన పని ఏమి ఉన్నది? ఇతర ఆదాయాలు వచ్చేవారికి అది కూడా లెక్కలోకి తీసుకొని, గ్రెడేషన్ పద్ధతి యివ్వాలి. ఎక్కువ మొత్తాలు ఆదాయం వచ్చేవారికి తగ్గించి యివ్వాలి. దానికి అమెండ్ మెంట్స్ యిచ్చాము. మంత్రీగారు వాగా ఆలోచించి ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చేవారికి, ప్రజలను అన్యాయంచేసి సంపాదించినవారికి సాధ్యమైనంత తగ్గించి యీ నష్టపరిహారం యివ్వాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరావు : అద్యక్ష, ఈడిస్క్వేషన్ లో అందరూ common గా raise చేసిన point వారికి యిచ్చే నష్టపరిహారం తగ్గించాలన్నారు. వారు ఉపయోగించిన Nominal అనే పదం నేను ఉపయోగిస్తే కోర్టుకు పోతే పోతుంది. Nominal అనే పదం నేను ఉపయోగించటం లేదు ఉన్న పరిస్థితులనుబట్టి యీ విల్లు తయారు చేశాము. సర్ డిక్టేముఖలు—న్యాయం చేశారో— అన్యాయం చేశారో— ఆ రోజులు వెళ్ళిపోయాయి; 34 సంవత్సరాల క్రితం ఆ పద్ధతి వచ్చింది. (జిల్లాబందీ) అప్పుడు తప్పుచేసి ఉండాలి. (Interruption). Abolition గురించి నేను చెప్పాను, రుసుం freezing గురించి వారు చెప్పారు. ఈ రెండిటికీ ఎలా కుదురుతుంది? రుసుములు 1952లో పోయాయి. సర్ డిక్టేముఖలు 1804 లో పోయారు. ఈ పాఠ చరిత్ర అంతా గ్రహించే 4 times పెట్టాను. వారికి ఉన్న jurisdiction రెండుమూడు వరగజాలుంటే, దానిమీద వారికి వచ్చే ఆదాయానికి మేము యిచ్చే రుసుం తక్కువే. అంధ్రలో యిచ్చే compensation ఎకరానికి average వ 3 రూపాయలు వచ్చిందని రిజర్వ్ బ్యాంకువారు లెక్కవేశారు. ఇక్కడ వారిపద్ధ

ఉన్నాన్ని ఆర్టికల్ అంతహద రాలేదు కాబట్టి అంత extra-ordinary situation అన్నదిని అనుకొనుట లేదు ఈ దిస్ట్రీబుండ్ ద్వారా గురించికూడ అట్లాగే మాట్లాడారు. నాకు తెలుసు. ఇంకా యిప్పుడు pending cases ఉన్నవి. కాని ఏరింగ్ లో ఉచ్చింది తీసివేయడం కష్టం అవుతూ ఉంటుంది.

గేజేట్ కాంపెన్సేషన్ పాయింట్ ఇంటియ్యగారు చెప్పారు. గేజేట్ కాంపెన్సేషన్ పెట్ట జమీందార్లకు బాగానే ఉంటుంది. చిన్నవారికి ఉపయోగంగా చేద్దామని అక్కడ విడదీశాము. అంతకంటే ఏమీలేదు. Flat rate పెట్టిన కారణం — వారు State కు చేసిన సర్వీసుకు వారికి నష్టపరిహారం ఇవ్వబడుతోంది. మివిజా అంటే ఉర్దూలో 'in return of' అని అర్థం అనుకుంటాను—వారు చేసిన సర్వీసుకు 'in return of' యిచ్చాము. కాని A, C లో వారికి ప్రాసర్టీ పోషిస్ హైల్డ్ లు hold చేయుటవల్ల compensate చేయవలసి వస్తుంది. అందుచేత యిది compassionate allowanceగా, దయార్థ హృదయంతో యిచ్చేదిగనుక 6 రెట్లనుంచి 4 రెట్లకు తగ్గించడం జరిగింది. ఈ అమెండ్ మెంట్స్ సెలెండ్ రీడింగ్ లో తీసుకొందాము.

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants) Bill, 1958 be read a first time.”

The motion was adopted.

Sri Kalu Venkatarao : I move :

“That the Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants) Bill, 1958 be read a second time.”

Mr. Speaker : Motion moved.

(Pause).

Mr. Speaker : The question is :

“That the Andhra Pradesh (Abolition of Cash Grants) Bill 1958 be read a second time.”

The motion was adopted.

The House then adjourned till Nine of the Clock on Tuesday, the 2nd December 1958.